

Suomenkieliset opiskelijat ruotsinkielisessä ympäristössä

Matti-Heikki Nikkinen

Utbildningsprogrammet i
Företagsekonomi
2014

Utbildningsprogrammet i företagsekonomi

<p>Tekijä Nikkinen Matti-Heikki</p>	<p>Ryhmä tai aloitusvuosi 0904008</p>
<p>Opinnäytetyön nimi Suomenkieliset opiskelijat ruotsinkielisessä ympäristössä.</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 40 + 6</p>
<p>Ohjaaja tai ohjaajat Kai Pietilä, Katri Heikkinen</p>	
<p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten suomenkieliset opiskelijat ovat omasta mielestään pärjänneet ruotsinkielisessä ympäristössä, miten integraatio on onnistunut, minkälaiset oppimistulokset ovat heidän omasta mielestään sekä miten opettajat ovat onnistuneet työssään ohjaamaan suomenkielisiä opiskelijoita.</p> <p>Työni aihe on ajankohtainen, sillä HAAGA-HELIA menetti ruotsinkieliset aloituspaikat syksyllä 2012, jonka jälkeen aloitettiin kaksikielinen koulutusohjelma. Ruotsin kieli on ollut paljon esillä mediassa viime vuosina, ja ruotsin kielen asemaa on punnittu puolesta ja vastaan useissa eri tilanteissa.</p> <p>Tutkimukseni teoria perustui aiempiin tutkimuksiin vastaavankaltaisista olosuhteista, teoriasta vieraan kielen oppimisessa sekä kaksikielisyyden, vähemmistön ja integraation merkityksestä opiskelijan oppimismotivaation kannattelijana.</p> <p>Käytin tutkimuksessa kvalitatiivista tutkimusmenetelmää, jossa erikoistuin teemahaastatteluun. Aineisto kerättiin tammi - toukokuussa 2014. Haastattelin yhteensä 9 opiskelijaa, joista 7 vastasi käyttäen Webropol – ohjelmaa ja kahta haastattelin Skypen avulla. Haastateltavien määrän koin riittäväksi, koska kohteiden määrä on erittäin pieni.</p> <p>Haastattelun jälkeen selvisi, että opiskelijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä ruotsinkieliseen tai kaksikieliseen opetukseen. Parannusehdotuksiakin tuli, ja niitä toivon HAAGA-HELIAN käyttävän tulevaisuudessa hyödyksi.</p>	
<p>Asiasanat Ruotsinkieli, suomenkieli, integraatio, kaksikielisyyden, vähemmistö</p>	

Degree programme in Business

<p>Author</p> <p>Nikkinen Matti-Heikki</p>	<p>Group or year of entry</p> <p>0904008</p>
<p>The title of thesis</p> <p>SUOMENKIELISET OPISKELIJAT RUOTSINKIELI- SESSÄ YMPÄRISTÖSSÄ</p>	<p>Number of report pages and attachment pages</p> <p>40 + 6</p>
<p>Advisors</p> <p>Pietilä Kai & Heikkinen Katri</p>	
<p>The aim of the study was to find out how Finnish-speaking students feel they have succeeded in a Swedish-speaking environment, how the integration was implemented, how the learning outcomes were achieved, and how teachers have managed to guide the Finnish-speaking students.</p> <p>This topic is very important nowadays, because HAAGA-HELIA had to discontinue their Swedish-speaking degree programme in autumn 2012, after which the new bilingual programme was introduced. The Swedish language has been the object of polemics in the media regularly in the past few years, and the status of the language has been under scrutiny and opinions for and against have been put forward.</p> <p>The theoretical framework is based on previous research and literature on the subject concerning concepts such as integration, motivation, teaching methods and of course the theory of learning second languages.</p> <p>Qualitative research methods with theme interviews were used. The interview material was gathered from January 2014 to May 2014. A total of nine persons were interviewed, seven of which through the Webropol program and two by means of Skype. The number of interviews was modest, yet it was considered adequate particularly as the target group was also small.</p> <p>At the conclusion of the interview process it was evident that the students were satisfied with their Swedish-speaking or bilingual education. At the end of the study a few improvement suggestions are also put forward, which HAAGA-HELIA hopefully will benefit from.</p>	
<p>Key words</p> <p>Swedish, Finnish, Integration, Bilingual, Minority</p>	

Sisällys

1. Johdanto	2
1.1 Tutkimusongelma, sekä kysymykset ja rajaukset.....	2
1.2 Tavoitteet.....	1
1.3 Rakenne	2
2. Kaksikielisyys koulumaailmassa	4
2.1 Kaksikielisyys Suomen laissa	4
2.2 Vähemmistö.....	5
2.3. Ennakkoluuloja suomenruotsalaisia ja ruotsin kieltä kohtaan	8
2.4 HAAGA-HELIA Yrkeshögskola	9
3. Teoria vieraskielisyydestä	11
3.1 Oppimismotivaatio vieraalla kielellä.....	12
3.2 Kulttuuri-integraatio.....	16
3.3. Opetusmenetelmät.....	17
4. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä.....	20
4.1 Metodikeskustelu	21
4.2 Teemahaastattelu.....	21
4.3 Webropol	22
4.4 Webropolissa olleet kysymykset.....	23
5.0 Tutkimuksen tulokset ja analysointi	26
5.1 Vastausten analysointi	26
5.2 Teema 1	28
5.3 Teema 2.....	29
5.4 Teema 3.....	31
5.5 Teema 4.....	32
6 Loppupäätelmät	34
7 Yhteenveto.....	37
7.1 Reliabiliteetti ja validiteetti	37
7.2 Suositukset ja tulevat tutkimukset	38
7.3 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi.....	39
Lähteet.....	41
Liitteet.....	45

1. Johdanto

Tässä opinnäytetyössä selvitän, miten suomenkieliset HAAGA-HELIA:n opiskelijat ovat pärjänneet opinnoissaan ruotsinkielisellä puolella. Selvitän myös, miten HAAGA-HELIA on toimissaan pyrkinyt tukemaan ja edistämään suomenkielisten opiskelijoiden koulumenestystä sekä heidän integroitumistaan kouluyhteisöön.

Tutkimus tehdään opiskelijoiden näkökulmasta kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä, jota täydennetään omilla huomioilla.

Vieraalla kielellä opiskeleminen korkeakouluissa, etenkin ruotsinkielisissä, on usein ensimmäinen kerta, kun opiskelija opiskelee muulla kuin äidinkielellään. HAAGA-HELIA:n ruotsinkielisessä opetusohjelmassa on usein ollut 1-3 suomenkielistä opiskelijaa vuosikurssia kohden, joinain vuosina ei välttämättä ainoatakaan, uudessa kaksikielisessä koulutusohjelmassa suomenkielisiä ja ruotsinkielisiä on tällä hetkellä melkein yhtä paljon, mutta vielä ei ole pidemmältä ajalta seurattua tietoa, miten tulevaisuudessa asia on. Opiskelijat eivät kuitenkaan ole HAAGA-HELIA:ssa täysin ruotsinkielisessä ympäristössä, koska samoissa tiloissa opetusta tapahtuu myös suomeksi ja englanniksi ja myös lähes kaikki ruotsinkieliset opiskelijat puhuvat yleensä vähintäänkin hyvää suomea.

1.1 Tutkimusongelma, sekä kysymykset ja rajaukset

Poikkeuksellisesti tätä opinnäytetyötä ei tehdä millekään ulkopuoliselle yritykselle tai yhteisölle, vaan opinnäytetyö on enimmäkseen suunnattu HAAGA-HELIA:n omaan käyttöön. Opinnäytetyön lähtökohtana olivat kirjoittajan omat kokemukset ja ajatukset, ja kun asiaa kysyin opettajilta ja muulta henkilökunnalta HAAGA-HELIA:ssa, ei vastaavaa tutkimusta ollut tehty. Myös teoriaosuuden saaminen on ollut vaikeaa, koska tämä aihe ei ilmeisesti ole ollut vielä kovinkaan tutkittu.

Opinnäytetyön perustuu teoriaan, mutta teoriaosuus on ollut poikkeuksellisen vaikea saada haalittua, koska kuten edellä kerroin, ei vastaavaa tutkimusta ole löytynyt, johon tämän opinnäytetyön voisi perustaa.

Tällä tutkimuksella halutaan saada vastaus seuraaviin kysymyksiin:

- Poikkeavatko suomenkielisten opiskelijoiden oppimistulokset ruotsinkielisten opiskelijoiden oppimistuloksista heidän omasta mielestään?
- Ovatko suomenkieliset integroituneet mielestään hyvin ruotsinkieliseen ympäristöön?
- Ovatko opettajat antaneet tarvittaessa tukea ja/tai ohjeita suomeksi opiskelijan niin pyytäessä?
- Miten opiskelijoiden ruotsinkielentaito on heidän omasta mielestään kehittynyt opiskelun aikana?

Vastaukset em. kysymyksiin saamme pääsääntöisesti kyselylomakkeen avulla, jossa on sekä avoimia, että suljettuja kysymyksiä. Tuon myös ilmi erikseen omia kokemuksiani, joita en liitä muiden tuloksiin vaan vertaan omia kokemuksiani vastauksiin, jotka saan opiskelijoilta.

1.2 Tavoitteet

Tavoitteena opinnäytetyössä on tuoda ilmi HAAGA-HELIAssa tapahtuneen opetuksen onnistumisesta tasapuolisesti kaikille kieleen katsomatta, tuomalla julki asioita, jotka ovat opiskelijoiden mielestä onnistuneet sekä myös tuoda julki asioita, joissa on epäonnistuttu.

HAAGA-HELIA on toistaiseksi ottanut vastaan viimeiset täysin ruotsiksi opiskelevat opiskelijat syksyllä 2012. Aihe on sikäläkin ajankohtainen mietittäessä, pitäisikö ruotsinkielisten opiskelupaikkojen määrää pikemmin lisätä, jotta saataisiin suomenkieliset kiinnostumaan maamme virallisesta toisesta kielestä, ja mikä rooli HAAGA-HELIALla on ollut tai voisi olla ruotsinkielisessä opetuksessa.

1.3 Rakenne

Toisessa kappaleessa käsittelen kaksikielisyyttä koulumaailmassa, miten kaksikielisyyttä on tuettu ja opetettu Suomen kouluissa. Sen jälkeen kerron, mitä kaksikielisyydestä sanotaan Suomen laissa, ja vielä tarkemmin, miten oikeudet on määritelty laissa. Vähemmistöistä kerron seuraavassa kappaleessa, mitä vähemmistöjä esimerkiksi on ja miten vähemmistöjen oikeuksia on turvattu laissa. Kerron tarkemmin kielivähemmistöistä ja heidän asemastaan maailmalla ja Suomessa. Vähemmistön jälkeen kerron ennakkoluuloista suomenruotsalaisia sekä ruotsin kieltä kohtaan ja viimeisenä kappaleena toisessa kappaleessa kerron HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulusta.

Kolmannessa kappaleessa tuon esiin teorioita vieraskielisyydestä. Esitän muutaman teorian, mitä olen käyttänyt hyväkseni tehdessäni tutkimusta. Sen jälkeen kerron oppimismotivaatiosta vieraalla kielellä, kulttuuri-integraatiosta sekä viimeisenä osana kyseisessä kappaleessa opetusmenetelmistä.

Neljännessä kappaleessa kerron tutkimusmenetelmistä, sekä tavoista, joilla olen kerännyt tutkittavaa aineistoa. Neljännen kappaleen ensimmäisessä osassa kerron kvalitatiivisesta tutkimismenetelmästä, jonka jälkeen siirryn metodikeskustelun kautta teemahaastatteluun. Päätän neljännen kappaleen Webropolin esittelyllä ja kysymyksillä, joita olin kysynyt tutkittavalta ryhmältä Webropolin kautta.

Viidennessä kappaleessa kerron tutkimuksen tulokset ja analysoin saadun datan. Käyn läpi vastaukset teemoittan eri kappaleissa erikseen.

Kuudennessa kappaleessa kerron loppupäätelmät.

Seitsemännessä kappaleessa tuon esiin yhteenvedon, kerron reliabiliteetin ja validiteetin sekä tuon esille omat suositukset sekä tulevien tutkimusten ehdotukset. Viimeisessä luvussa seitsemännessä kappaleessa kerron koko opinnäytetyöprosessista ja arvioin omaa oppimistani tänä aikana.

Viimeisenä osana tätä työtä ovat lähdeluettelo sekä liitteet, josta löytyvät kysymykset, jotka kysyin tutkittavalta ryhmältä.

2. Kaksikielisyys koulumaailmassa

Suomen kouluissa on kahdenkymmenen vuoden ajan annettu erilaisia ja – asteisia kielikylpyjä osana opetusta. Myös esiopetusta sekä tarhaikäisille on olemassa kielikylpyjä. Kielikylpyyn tulevien lasten tai koululaisten vanhemmat eivät välttämättä itse osaa kielikylvyssä käytettävää kieltä ollenkaan, tai sitten lapsen vanhemmilla molemmilla saattaa olla eri äidinkieli ja kielikylvyllä yritetään vahvistaa lapsen identiteettiä, kieltä sekä integroitumista kahden kielen ja/tai kulttuurin väliin. (Seikkula-Leino 2002, 15.)

Suomen peruskouluissa tarjotaan useimmissa kaupungeissa kielikylpyopetusta, joista useimmin toisena kielenä on englanti ja sitä seuraa ruotsi. Myös erilaisia kielen painotusta käytetään, jolloin osa kursseista tai aineista opiskellaan vieraalla kielellä ja loput suomeksi. (Marsh & Nikula 1996, 23.)

Vain harvassa Suomen peruskoulussa on mahdollisuus kielikylpytyyppiseen opetukseen ruotsiksi. Vaasassa kielikylpyopetus aloitettiin jo vuonna 1987, jolloin aktiivisena toimeenpanijana oli Vaasan Yliopisto. Mallissa kielikylpyopetus alkoi jo päiväkodissa ja jatkui peruskoulun loppuun asti. Mielestäni tämän kaltainen malli olisi erittäin tehokas luomaan meille aidosti kaksikielisiä ihmisiä, olivat he sitten opiskelleet suomen lisäksi ruotsia, englantia, venäjää tai jotain muuta kieltä. (Seikkula-Leino 2002, 14.)

2.1 Kaksikielisyys Suomen laissa

Perustuslain mukaan (731/1999) Suomen virallisia kieliä ovat suomi ja ruotsi. Se tarkoittaa, että käytännössä kaikilla suomalaisilla on oikeus käyttää suomea tai ruotsia asioiden valtion ja kaksikielisten kuntien kanssa. Sen vuoksi kaikilla on oikeus tulla kuulluksi suomeksi tai ruotsiksi jopa yksikielisessä viranomaisasioinnissa. Kielelliset oikeudet taataan perustuslaissa, kun taas kielilaissa (423/2003), joka uusittiin vuonna 2003 ja astui voimaan 2004, eritellään, kuinka nämä oikeudet viedään käytäntöön. Lakiuudistuksessa ei ollut kyseessä kenenkään oikeuksien vähentäminen tai lisääminen, vaan se, miten kielelliset palvelut viedään käytäntöön. (Juurakko-Paavola & Palviainen.)

Viranomaisen velvollisuus toteuttaa kielellisiä oikeuksia

”Viranomaisen tulee toiminnassaan oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä. Kaksikielisen viranomaisen tulee palvella yleisöä suomeksi ja ruotsiksi. Viranomaisen tulee sekä palvelussaan että muussa toiminnassaan osoittaa yleisölle käyttävänsä molempia kieliä. Kaksikielisen viranomaisen tulee yhteydenotossaan yksityishenkilöihin ja oikeushenkilöihin käyttää näiden kieltä, suomea tai ruotsia, jos se on tiedossa tai kohtuudella selvitettävissä, taikka molempia.”

Kielilaki, 5 luku, 23§.

Kielilaki ei ulotu Ahvenanmaalle, sen sijaan maakunnan itsehallintolaki takaa Suomen kansalaiselle oikeuden käyttää suomen kieltä tuomioistuimissa tai valtion viranomaisissa myös Ahvenanmaan maakunnassa. Tarvittaessa järjestetään tulkkausta. Ahvenanmaan maakunnan ja kuntien palveluissa ei ole turvattu suomen kielen käyttöoikeutta. (Finlex 2014b.)

Kielitaitolaki eli Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (424/2003) säädetään määräyksiä valtion ja kuntien henkilöstön suomen- ja ruotsinkielen kielitaidosta.

2.2 Vähemmistö

”Vähemmistö tarkoittaa ryhmää, jonka edustajia on tietyn otoksen, näkökulman tai alueen sisällä vähemmän kuin muiden ryhmien edustajia” (Wikipedia.)

Me kaikki kuulumme johonkin vähemmistöön. Erilaisia vähemmistöjä ovat mm. kielelliset vähemmistöt, rodulliset vähemmistöt, seksuaaliseen suuntautumiseen kuuluvat vähemmistöt, tai vaikkapa vasenkätiset.

Yhdenvertaisuuslain 6§:n mukaan ”Ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan,

vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Sukupuoleen perustuvasta syrjinnän kiellosta säädetään naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa (609/1986).

Syrjinnällä tarkoitetaan: (Yhdenvertaisuuslaki 609/1986.)

- 1) Sitä, että jotakuta kohdellaan epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa (välitön syrjintä)
- 2) Sitä, että näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö saattaa jonkun erityisen epäedulliseen asemaan muihin vertailun kohteena oleviin nähden, paitsi jos säännöksellä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia (välillinen syrjintä)
- 3) Henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri (häirintä)
- 4) Ohjetta tai käskyä syrjiä”

Erilaisten vähemmistöjen oikeuksia on melko hyvin Suomen laissa turvattu, vaikka Eurooppalaisessa ja etenkin pohjoismaisessa vertailussa jäämmekin jälkeen esimerkiksi seksuaalisen suuntautumisen syrjinnässä. 1900-luvun loppupuolella alkanut trendi on alkanut suojata erilaisten vähemmistöjen oikeuksia ja tuonut merkittävää helpotusta vähemmistöjen oikeuksiin. Erilaiset vähemmistöt ovat uskaltaneet ulos omista ns. kaapeistaan ja ihmiset ovat alkaneet olla ylpeitä kuuluessaan johonkin vähemmistöön. Erilaisia ryhmiä ja yhdistyksiä vähemmistöille on syntynyt paljon viimeisten vuosien aikana ja ihmiset ovat tulleet yhä tietoisemmiksi eri vähemmistöistä, mihin on syynä olleet esimerkiksi televisio-ohjelmat, median esiintuomat asiat ja yleinen ilmapiirin muuttuminen. (Wikipedia 2014b.)

Vielä kolmekymmentä vuotta sitten ennakkoluulot erilaisia vähemmistöjä kohtaan oli voimakasta ja polarisoitunutta. Vähemmistöjen oikeuksia laissa oli tuolloinkin jo olemassa, mutta monien vähemmistöjen oikeudet eivät käytännössä toteutuneet, tai niitä ei vielä ollut säädetty. (Ihmisoikeudet.)

Minkälaisista on sitten olla vähemmistössä? Väitän, että jokainen meistä kuuluu johonkin vähemmistöön, suurin osa useaan eri vähemmistöön. Vähemmistön käsitettä ei ole tarkasti rajattu, joten vähemmistönä voi olla hyvinkin erilaisten asioiden kautta. Ehkä parhaiten lähelle vähemmistön tuntemaa oloa pääsee helpoiten itse ajattelevansa joutuvansa tilanteeseen, jossa päätetään itselle tärkeästä asiasta, mutta jossa itse on päätöksentekijöiden joukossa vähemmistönä, ja joutuvansa toivomaan enemmistönä olevien henkilöiden tekemän päätöksen vähemmistön eduksi.

1960-luvulla on alkanut trendi, jossa etenkin lähinnä kielen perusteella itsensä määrittelevät vähemmistöt korostavat omaa identiteettiään kansallisvaltion sisällä ja suhteessa kansallisvaltion identiteettiin (Wikipedia 2014c). Maailmalla laajaa huomiota on saanut Kanadan ranskankielisten alueiden pyrkimys itsenäistyä Kanadasta ja muodostaa oma kansallisvaltionsa. Québecin alueella ranska on alueen ainoa virallinen kieli, ja ranskaa puhuu koko Kanadassa 6,9 miljoonaa asukasta, kun taas Englanti on muilla alueilla alueen virallinen kieli (lukuun ottamatta New Brunswickiä, joka on maan ainoa kaksikielinen provinssi), jota puhuu 18,1 miljoonaa asukasta. Québecin alueella on järjestetty kaksi kertaa kansanäänestys 1900-luvulla itsenäisyydestä, jossa molemmilla kerroilla alle 50 % kannatti eroa Kanadasta. (Wikipedia 2014d.)

Euroopassa vastaavia ilmiöitä on Espanjassa, jossa Katalonian alue ja Baskin alue ovat saaneet eriasteisia itsehallintomalleja ja nykyisen talouskriisin aikana eroamispyrkimykset emämaasta ovat taas saaneet tuulta alleen. Ranskassa on monia kieli- ja murrevähemmistöjä, joista etenkin korsikalaiset ovat korostaneet omaa identiteettiään suhteessa manner-ranskaan. Myös baskit ja Bretagnen keltit ovat vahvistaneet omaa identiteettiään viimeisinä vuosikymmeninä. Euroopan maista monikansallisin on Venäjä, jonka pyrkimyksenä on enemmänkin venäläistää etnisiä ryhmiä kuin parantaa heidän oikeuksiaan. (Wikipedia 2014b.)

2.3. Ennakkoluuloja suomenruotsalaisia ja ruotsin kieltä kohtaan

Ennakkoluulo on yleensä perusteeton ja/tai torjuva ennakkokäsitys jostain asiasta. Joskus myös se voi olla tuomitsevaakin. Tavallisesti ennakkoluulo on ristiriidassa todellisuuden kanssa. (Wikipedia/Ennakkoluulo.)

Esitän tässä joitain tavallisia ennakkoluuloja suomenruotsalaisia kohtaan ja miten asiat monesti ovat oikeasti tai miksi ne ovat totta. (Studio55.)

- Suomenruotsalaiset ovat rikkaita
- Suomenruotsalaiset purjehtivat
- Suomenruotsalaiset käyttävät merkkivaatteita ja pukeutuvat muuta väestöä tyylikkäämmin
- Suomenruotsalaiset pitävät rapujuhlia
- Suomenruotsalaiset pitävät itseään parempina ihmisinä
- Suomenruotsalaiset eivät halua puhua suomea
- Suomenruotsalaiset kannustavat jääkiekossa Ruotsia
- Kaikki suomenruotsalaiset puhuvat suomea

Suomenruotsalaisista on paljon ennakkoluuloja, joista em. lista antaa vain pintaraapaisun. Suomenkielinen väestö on perinteisesti pitänyt suomenruotsalaisia parempina ihmisinä, ”bättre folkeina”, joilla on monissa asioissa etuoikeus johonkin tiettyyn asiaan tai oikeuteen. Lausahdus ”ei mennyt kuin Strömsössä” tulee Bettina Sångbomin tv-ohjelmasta Strömsö, joka on ruotsinkielinen vapaa-ajan ohjelma Ylen kanavalla, jossa käsitellään mm. ruoanlaittoa, puutarhanhoitoa ja askartelua (yle.fi). Lausahduksella tarkoitetaan jonkin asian pieleenmenemistä, epäonnistumista. Strömsössä kaikki tuntuu aina onnistuvan kerralla, mutta tosielämässä kaikki ei mene kuin Strömsössä. (urbanisanakirja.)

Suomenruotsalaisten rikkaus tai pikemminkin varakkuus muuhun väestöön suhteutettuna on todella vahva ennakkoluulo, mikä tuntuu elävän vahvana vuodesta toiseen. Suomenruotsalaisten rapujuhlista, purjehtimisesta sekä paremmasta pukeutumisesta liikkuu huhuja ja juttuja, mutta en löytänyt mistään faktaa, jolla väitettä voisi kumota tai vahvistaa. Omana kokemuksena ja haastattelujen perusteella voin sanoa, että veneily on

hieman yleisempää suomenruotsalaisilla, mutta siihen saattaa liittyä pitkälti sellainen maantieteellinen seikka, että käytännössä kaikki ruotsinkieliset alueet sijaitsevat saariston läheisyydessä, ja siksi vene on ainakin entisaikoina ollut tärkeä liikkumisväline suomenruotsalaisille. Modernista purjehduksesta ja sen yleisyydestä ei löytynyt tietoa.

Lähes kaikki suomenruotsalaiset puhuvat mielestäni vähintäänkin hyvää suomea, jäljellä olevista melkein kaikki tyydyttävää. Oman kokemuksen mukaan suomenkielen taidottomia ei tänä päivänä juuri enää tapaa, ja sellaiset henkilöt usein ovat vanhempaa ikäpolvea ja/tai rajautuvat hyvin pienelle alueelle. Olen itse tavannut vain muutamia ruotsinkielisiä, jotka eivät osaa suomea muutamaa sanaa enempää. Siksi on toisaalta hassua kuulla seuraavaa väitettä, että suomenruotsalaiset eivät halua puhua suomea, koska lähes aina monissa tilanteissa suomenruotsalaiset kääntävät puheen automaattisesti suomeksi, jos vastapuolen äidinkieli ei ole selvillä. Tämän olen itse havainnut käytännössä; lähes aina suomenruotsalaiset kääntävät puheen suomeksi ennestään tuntemattoman henkilön kanssa. Tämä on toisaalta sääli, koska on olemassa paljon suomenkielisiä, jotka haluaisivat mahdollisuuden edes joskus käyttää ruotsin kielen taitoaan. Olen sitä mieltä, että suomenruotsalaisten pitäisi antaa mahdollisuus puhua ruotsia, mikäli toinen osapuoli haluaa, ja vasta sitten kääntää suomeksi, jos toinen osapuoli ei osaa tai halua puhua ruotsia.

2.4 HAAGA-HELIA Yrkeshögskola

HAAGA-HELIA on toistaiseksi ottanut vastaan viimeiset opiskelijansa ruotsinkielisille opiskelulinjoille Opetus- ja Kulttuuriministeriön 29.3.2012 antaman päätöksen johdosta, jossa ruotsinkielisten aloituspaikkojen määrää laskettiin. Tämän seurauksena mm. HAAGA-HELIAN ruotsinkielinen opetustarjonta päättyi mahdollistaen kuitenkin jo ruotsiksi opiskelevat opiskelemaan tutkintonsa loppuun ruotsiksi. HAAGA-HELIAN oman ilmoituksen mukaan Porvoon Campuksella keskitytään nyt kaksikielisyyteen, jotta alueen yrityksiä ja yhteisöjä voidaan palvella entiseen malliin ja taata heille kaksikielinen työvoima ja koulutustaso alueella. (haaga-helia.)

HAAGA-HELIAssa on voinut mielestäni melko joustavasti ottaa muiden kuin oman koulutusohjelman kielen opintoja opintoihinsa, ja korvata niillä osan opinnoistaan. Omana kokemuksena voin sanoa, että suomen- ja englanninkielisten opintojen yhteensovittaminen on tapahtunut varsin mutkattomasti.

Yksi syy siihen, miksei enempää suomenkielisiä opiskelijoita hakenut ruotsinkieliseen koulutusohjelmaan voi pitää sitä, ettei ainakaan syksyn 2009 valintaoppaassa ollut suomenkielisellä puolella edes mainintaa siitä, että HAAGA-HELIAssa voi opiskella liiketaloutta ja matkailua ruotsiksi. Ruotsinkielisellä puolella tiedot löytyivät normaalisti. Tässä kohden omana huomiona voin pitää sitä, että itsekin löysin ko. koulutusohjelmat melkeinpä vahingossa selatessani ruotsinkielisiä sivuja. (haenyt.fi.)

3. Teoria vieraskielisyydestä

Krashenin toisen kielen omaksumisteoria on ollut merkittävässä roolissa kielenopetuksen ja – oppimisen kehittämisessä. Krashen on nimennyt viisi päähypoteesia toisen kielen omaksumisteoriaan: Omaksuminen – oppiminen – hypoteesi tarkoittaa sitä, että kieli voidaan oppia kahdella toisistaan riippumattomalla tavalla. Omaksuminen on tapa, jolla äidinkieli opitaan, oppiminen on kyseessä silloin kun kielenoppiminen on tietoinen ja ohjattu prosessi. (Meriläinen 2008, 27.)

Luonnollisen järjestyksen hypoteesi merkitsee Krashenin mukaan sitä, että kielen ja kieliopin säännöt opitaan samassa järjestyksessä huolimatta siitä, missä järjestyksessä ne opetetaan. Oppiminen tapahtuu siis hänen mukaansa tässä hypoteesissa vähitellen, ja oppija tarvitsee ympärilleen monenlaisia virikkeitä runsaasti, jotta oppimista tapahtuisi. (Meriläinen 2008, 27.)

”Monitori – hypoteesin mukaan ihminen omaksuu vieraan kielen tiedostamattaan tarjolla olevasta kieliaineesta. Krashenin näkemyksen mukaan tietoisesti opittua ainesta voidaan käyttää ainoastaan kielen suullisen ja kirjallisen tuottamisen monitorointiin eli tarkkailuun ja kieliaineen korjaamiseen ennen tuottamista ja sen jälkeen.” (Meriläinen 2008, 28.) Tämä hypoteesi ei siis ole päällä koko ajan, vaan tarvittaessa auttaa puhujaa valitsemaan esimerkiksi oikeita päätteitä, sijamuotoja tai sanoja.

Neljäs Krashenin omaksumisteoriassa on Input – hypoteesi, jonka mukaan oppiminen tapahtuu vain ja ainoastaan ymmärtämällä kuulemiamme viestejä. Omaksuminen tapahtuu vain kuuntelun ja ymmärryksen kautta, ja hänen mukaansa paras tilanne kyseiselle oppimiselle on silloin, kun oppijan kuulema kieli ja rakenne ylittää hänen sen hetkisen tasonsa. Tämä merkitsee sitä, että kuultu kieli pitäisi olla aina hieman vaikeampaa, jotta oppiminen olisi tehokkaimmillaan. (Meriläinen 2008, 28.)

Viides ja viimeinen Krashenin kielenomaksumisteorian hypoteesi on affektiiviset tekijät. Affektiivisiin tekijöihin kuuluvat mm. motivaatio, demotivaatio (jota on käytetty motivaation vastakohtana), asenne, minäkäsitys ja jännitys kieltä kohtaan. Oppilaan tulisi pitää kielenoppimistilannetta positiivisena. Affektiivinen suodatin voi olla liian

korkealla, jolloin oppija ei syystä tai toisesta anna päästää tietoa sisään. Mikäli suodatin on alempana, tapahtuu oppiminen tehokkaammin ja oppijalla on paremmat edellytykset omaksua tietoa. (Jalkanen & Ruuska, 2007, 13.) Omassa oppimisessani tämä viides hypoteesi on ollut kaikkein merkittävimmissä roolissa, koska tähän voidaan sisällyttää myös opettajien ja oppimistilojen vaikutus, sekä ennen kaikkea oppijan halu käyttää kieltä.

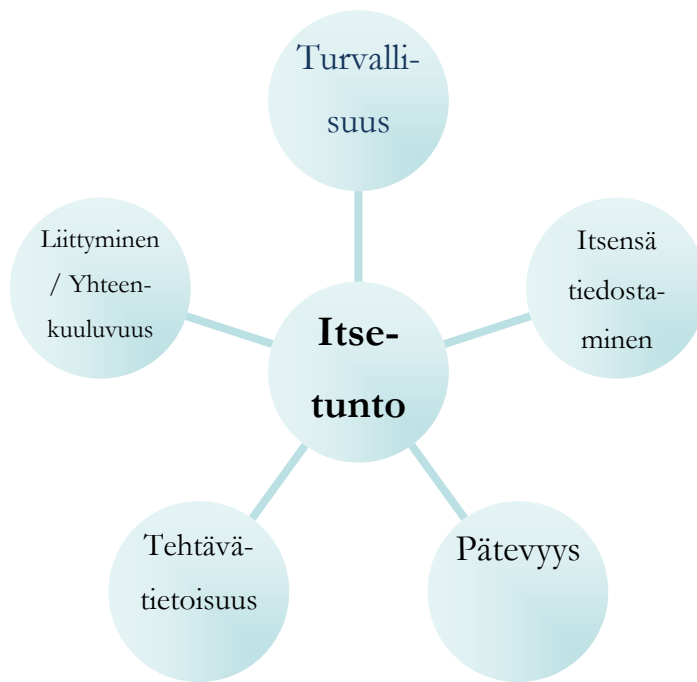
3.1 Oppimismotivaatio vieraalla kielellä

Vieraalla kielellä opiskelu on työläämpää kuin omalla äidinkielellä tai aiemmin opetuksessa käytettävällä kielellä. Oppilaat ovat voineet ensin oppia tietyt asiat ja termit omalla äidinkielellään, mutta kun kieltä vaihdetaan, pitää ensimmäiseksi opetella termit uudelleen, jotta voi sen jälkeen aloittaa varsinaisen oppimisen. Tämä luo haasteita opettajalle sekä oppilaalle; mikäli esimerkiksi opettaja ei ole tietoinen, halukas tai pystyvä opettamaan ensin perusermistöä oppilaalle vieraalla kielellä, voi oppilaan oppimistulokset jäädä väliaikaisesti tai pysyvästi omaa tasoaan heikommaksi. Tämä taas voi johtaa demotivaation kierteeseen, jota voi olla vaikeaa katkaista. Oman kokemukseni mukaan HAAGA-HELIAssa kaikki opettajat eivät ole olleet halukkaita opettamaan tai antamaan neuvoja suomen kielellä. Tämän kaltainen toiminta aiheuttaa väistämättä tilanteen, jossa oppimismotivaatio laskee kyseistä ainetta kohtaan ja oppimistulokset voivat jäädä alhaisiksi. (Seikkula-Leino, 2002, 46.)

Oppimismotivaatioon vieraalla kielellä vaikuttavat monta eri tekijää. Yksi mielestäni tärkeimmistä on oppilaan itsetunto. Vieraalla kielellä oppiminen on paljon vaikeampaa, joten mikäli oppijan itsetunto ei ole kyllin vahva kestämään epävarmuutta, ainakin aluksi jatkuvaa kielellistä haastetta, uuden kielen oppimista samalla kuin pitäisi itse asiaa oppia, luo lisää painetta oppijaa kohtaan, joka saattaa vaikuttaa negatiivisesti oppijan itsetuntoon ja oppimismotivaatioon. Oppijan opiskeluminäkuva muodostuu oppijan käsityksestä koulumenestyksestään ja itsestään. Opiskeluminäkuvan muodostumiseen vaikuttavat mm. yhteiskunta, opettajat, koti ja niin edelleen sekä myös oppijan itselleen asettamat vaatimukset ja toiveet (Seikkula-Leino 2002, 47).

Kieliminäkuva on osa yleistä minäkuvaa ja opiskeluminää. Siihen kuuluvat oppijan tiedot, taidot, käsitykset, ihanteet ja arvelut joita oppijalla on itsestään kielenopiskelijana. Kieliminäkuva muovautuu koko ajan opiskelun jatkuessa ja myös sen päättyessä. (Seikkula-Leino 2002, 48.) Kieliminäkuva etenkin ruotsin kielen opiskelussa on melko polarisoitunutta; on henkilöitä, joiden mielestä ruotsin kielen opiskelu pitäisi Suomessa lopettaa välittömästi ja toisaalta henkilöitä, jotka vilpittömästi ovat kiinnostuneita ruotsin kielestä. Väliin mahtuu tietenkin suuri joukko henkilöitä näiden kahden mielipiteen väliin. Jo pelkästään negatiivinen kieliminäkuva ruotsin kielestä voi aiheuttaa tilanteen, jossa oppija ei opi ruotsia tehokkaasti, vaikka muut edellytykset hänellä siihen olisi. Ruotsin kieleen liittyy Suomessa paljon voimakkaita tunteita, ja ruotsin kielen ja suomenruotsalaisuuden välille vedetään usein yhtäläisyysmerkki, vaikka asia ei ole näin. Tämän vuoksi monet ihmiset luopuvat ruotsin kielen opiskelusta, koska pitävät sitä ”hurrien touhuna” eivätkä näe sitä tosiasiaa, minkä etuoikeuden se opiskelijalle suosimerkiksi suomalaisilla ja pohjoismaisilla työmarkkinoilla. Positiiviset oppimiskokemukset tukevat oppijan itsetuntoa ja siten kehittävät kieliminäkuvaa positiivisesti ja negatiiviset kokemuksen heikentävät kieliminäkuvaa (Seikkula-Leino 2002, 48).

Oppijan itsetunto kertoo, miten oppija arvostaa itseään, tuntee itseään sekä miten hän tiedostaa itseään. Mikäli oppijalla on vahva minäkäsitys, ei ylirealistinen, vastaa se melkein hyvää itsetuntoa. Itsetuntoon liittyy aina subjektiiviset kokemukset tunnetasolla itsearvioinnin lisäksi. (Seikkula-Leino 2002, 49.)

Kuvio 1. Borban (1989) malli itsetunnosta (Babakulova, 5)

”Itsetunto jakaantuu Borban mukaan viiteen eri komponenttiin (Kuvio 1). Borba on pohjannut teoriansa Reasonerin (1982) julkaisemaan teoriaan” (Seikkula-Leino 2002, 49).

Turvallisuuden tunne on yksi ihmisen perustarpeista. Perusturvallisuuden tunne muodostuu jo yleensä varhaislapsuudessa, ja mikäli perusturvallisuuden tunteeksi muodostuu hyvä, oppii lapsi jo varhain luottamaan itseensä, toimimaan ympäristössä, tietää kykijensä rajat ja tuntee että koulu on paikka jossa voi tehdä työtä ja viihtyä. Kun oppijan perusturvallisuus on hyvä, pystyy hän ottamaan vastaan uutta informaatiota ympäröivästä todellisuudesta. (Seikkula-Leino 2002, 49.)

Jos lapsella on heikko perusturvallisuuden tunne, hän epäilee muita ihmisiä, vetäytyy syrjään ja välttelee sosiaalisia tilanteita. Tällaiselle lapselle on ominaista että hän varmistelelee asioita useaan kertaan ja haluaa aikuisen, myöhemmässä elämässä mahdollisesti jonkun toisen henkilön (pilkun jälkeen kirjoittajan oma pohdinta) vahvistuksen tekemisilleen. (Seikkula-Leino 2002 49.)

”Yksilö tiedostaa silloin itsensä, kun hänellä on käsitys omasta yksilöllisyydestään. Yksilö osaa siis arvostaa itseään. Tällainen yksilö tietää, kuka hän on ja mihin hän uskoo. Hän kokee itsensä kelvollisena ja hänellä on realistinen käsitys erilaisista rooleistaan ja ominaisuuksistaan.” (Seikkula-Leino, 2002, 51.) Tällainen oppija pystyy ottamaan vastaan kritiikkiä, sietämään epävarmuutta ja pystyy kannustamaan muita. Tämä ominaisuus on mielestäni tärkeässä asemassa opiskellessa vieraalla kielellä. Yksilön pitää jo aloittaessaan opiskelun vieraalla kielellä tietää, kuka hän, mihin hän uskoo ja hänellä ennen kaikkea pitää olla realistiset käsitykset tässä tapauksessa omaan kielitaitoonsa, sen puutteisiin sekä mahdollisuuksiin parantaa sitä.

Yhteenkuuluvuus on tärkein ihmisten vuorovaikutuksessa. Sille tyypillistä on samautuminen johonkin yhteisöön tai ryhmään. Yksilön pitää tuntea olevansa hyväksytty ikätovereidensa joukossa ja hänen tulee saada hyväksytyksi tulemisen tunnetta henkilöiltä, joita hän arvostaa. (Seikkula-Leino 2002, 51.)

Oppija, joka on tehtävätietoisesti suuntautunut, pitää elämäänsä tarkoituksenmukaisena, tietää omat tavoitteensa ja suunnat. Hän pystyy täten asettamaan itselleen realistisia tavoitteita ja myös saavuttamaan ne. Ongelmatilanteissa tällainen henkilö pystyy löytämään toisenlaisia ratkaisumalleja ongelmanratkaisuunsa ja ongelma voidaan minimoida. Mikäli oppijalla on heikko tehtävätietoisuus, hän ei motivoitu suoritusilanteissa vaan ikävyyty. Hänen elämäänsä usein muutenkin kuvaa päämäärämättömyys, hän lannistuu helposti, välttelee vastuuta eikä osaa oikein päättää asioista. (Seikkula-Leino 2002, 52.) Vieraskielisessä oppimisessa tehtävätietoisella oppijalla on paremmat mahdollisuudet oppia kuin henkilöllä, joka on vähemmän tehtävätietoinen. Vieraalla kielellä oppiminen edellyttää jatkuvaa vaihtoehtoisten tapojen metsästystä, ja pystyy minimoimaan omasta itsestään johtuvan ongelman synnyn, joka liittyy vajavaiseen kieleen. Käytännön tilanteessa tällainen oppija pystyy esimerkiksi hakemaan tietoa omalla äidinkielellään, tai toisella taitamallaan kielellä, mikäli oma opiskelussa käytettävä kielitaito ei riitä.

Pätevyyden tunne syntyy siitä, että oppija luottaa itseensä ja taitoihinsa, pystyy saavuttamaan annetut tavoitteet, pääsemään yli vastaantulevista ongelmista ja toteuttamaan unelmansa. Oppija joka tuntee itsensä päteväksi, osaa hakea vaihtoehtoisia ratkaisumalleja, ratkaista ongelmia ja käyttää kapasiteettiaan tehokkaasti. Hän tunnistaa omat vah-

vuudet ja heikkoudet ja pystyy hyväksymään ne. Hän ei tunne täydellistä epäonnistumista, koska näkee virheet osana oppimisprosessia ja pystyy täten oppimaan virheistään. Hän myös kokee itsensä onnistujana ja pystyy jakamaan ideoitaan ja näkemyksiään muille. (Seikkula-Leino 2002, 52.)

Itsetunto perustuu ensin kolmesta asiasta, eli perusturvallisuudesta, itsensä tiedostamisesta ja yhteenkuuluvuudesta. Ympäristöllä on erittäin suuri merkitys niiden muodostumisessa. Kun nämä kolme asiaa ovat kehittyneet, yksilö tarkentaa omaa kuvaa itsestään sekä siihen tulee realistisuutta. (Seikkula-Leino 2002, 52.)

3.2 Kulttuuri-integraatio

Integraation perusmääritelmänä on kahden erillisen asian yhdistyminen, joskus jopa puhutaan sulautumisesta, mutta itse ymmärrän nämä kaksi sanaa niin, että integraatiossa kumpikin erillinen asia säilyy itsenäisenä yksilönä, mutta kuitenkin yhdistyvät, kun taas sulautumisessa syntyy kahden entisen sijaan yksi uusi asia. Kulttuuri-integraatiosta puhuttaessa voidaan miettiä, miten kaksi kulttuuria integroituu, tapahtuuko integraatio täydellisesti, jääkö integraatio ns. puoli-integraatioksi vai tapahtuuko sulautuminen. (Wikipedia 2014e.)

Sanaa integraatio kuulee tämän päivän puheessa usein, ja siitä onkin tullut sana, joka joille edustaa kaikkea toivottavaa ja toiset näkevät sen melkein kirosanana. Integraatio sanana on vierasperäinen, ja tullut suomen kieleen vasta maahanmuuttajien myötä, eikä silloin vielä 1980-luvun lopulla sanaa vielä kovinkaan laajasti tunnettu. (Virtanen 2010, 16.)

Integraatio on mahdollista, kun vähemmistöryhmälle annetaan mahdollisuus säilyttää oma kulttuurinsa, opiskella ja käyttää heidän äidinkieltään. Hyvänä esimerkkinä on Suomi, jossa lain mukaan maahanmuuttajan integraatio on sisällytetty. Esimerkkejä, joissa integraatio on mahdotonta tai tehty vaikeaksi, on maailman lähihistoriassa ja nykyhetkessä monia, lähinnä tulee mieleen Venäjällä asuvat vähemmistöryhmät ja – kielet, joita on yritetty jo pitkän aikaa venäläistää siinä täysin onnistumatta. (Ekholm 1994.)

Onnistunut integraatioprosessi tuo opiskelijalle positiivisia kokemuksia, joilla on suora yhteys opiskelijan oppimismotivaatioon ja sitä kautta oppimistuloksiin. (Ekholm 1994.) HAAGA-HELIA:n tapauksessa integraatiolle on jo lähtökohtaisesti paremmat edellytykset, koska hakijat ovat valikoituneita ja haluavat päästä käsiksi vieraaseen tai erilaiseen kielelliseen ja kulttuurilliseen ryhmään. Hakijoilla pitää jo olla riittävä ruotsinkielen taito ennen kuin heidät hyväksytään opiskelijoiksi, ja useilla on jonkinlainen aavistus siitä, minkälaista on opiskelu ruotsinkielisessä ympäristössä.

Integraation arvioiminen on hankalaa ja onnistumisen mittaaminen on erittäin vaikeaa. Ekholmin (1994, 18-19) mukaan sitä voidaan jakaa kolmeen eri osa-alueeseen, joka antaa jonkinlaisen mahdollisuuden arvioinnille:

- 1) Asenteellinen integraatio lähtee siitä, miten maahanmuuttajat ovat omaksuneet valtaväestön arvoja ja mikä merkitys vähemmistön arvoilla puolestaan on ollut valtaväestön arvoille
- 2) Rakenteellinen integraatio kuvaa sitä, minkälaisen aseman vähemmistöryhmän jäsen on saavuttanut sosiaalisesti, taloudellisesti tai poliittisesti.
- 3) Vähemmistöryhmän integraatio mittaa millainen tilanne solidaarisesti ja yhtenäisyysdellisesti on vähemmistöryhmän sisällä.

Soveltaen tähän tutkimukseen Ekholmin kaksi ensimmäistä kohtaa sopivat tutkimukseen, koska niillä voidaan yrittää saada integraation aste esille ja täten voidaan saada tulokseksi se, miten hyvin HAAGA-HELIA on omalta osaltaan onnistunut integraatioprosessissa. Kolmas Ekholmin kohta voi osittain sopia tutkimukseen, mutta tässä kohtaa ryhmien koot ja suomenkielisten opiskelijoiden määrä voi tulla vastaan. Osassa ryhmissä on ollut vain 1-3 suomenkielistä opiskelijaa, joten suomenkielisten on ollut vaikea muodostaa omia sisäisiä integraatioitaan.

3.3. Opetusmenetelmät

Opetusmenetelmän tulisi tukea oppijan oppimista. Sen tulisi motivoida, aktivoida sekä opettajan tulisi organisoida sitä menestyksekkäästi. Erilaisia opetusmenetelmiä on pal-

jon ja sopiva menetelmä sekä onnistunut käyttö riippuu mm. kurssin tavoitteista, opettajan taidoista opettaa sekä opetustyylistä. (oamk 2014a)

Käytettyjä opiskelumenetelmiä on mm. luento, joka kuuluu ns. esittävään opetukseen. Luento on eniten käytetty opetusmenetelmä silloin, kun on paljon ihmisiä läsnä. Luennon tehokkuutta nostaa tai laskee luennoitsijan oma persoona, jolla hän voi joko aktivoita tai passivoida kuulijoita. (oamk 2014b)

Tekemällä oppiminen eli toiminnasta oppiminen on varmaankin ensimmäinen tai ensimmäisiä ihmisten keksimiä oppimismenetelmiä, ja sitä yhä käyttävät esimerkiksi pienet lapset. Menetelmän perusajatuksena on yrityksen ja erehdyksen kautta oppiminen seuraamalla muiden käyttäytymistä. Tässä metodissa oppiminen tapahtuu tekemällä ja osallistumalla. (oamk 2014c)

Pienryhmät eli ryhmätyöt ovat tulleet suosituiksi opetusmenetelmiksi peruskouluissa sekä lukioissa. Pienryhmä- eli ryhmätyöskentelyssä jokaisella ryhmässä olijalla on mahdollisuus olla vuorovaikutuksessa muiden ryhmän jäsenten kanssa ja jokainen kantaa osaltaan vastuun ryhmätyön onnistumisesta. Opettaja antaa työskentelyohjeet ja jättää suorittamistavan, työn jaon ja ainakin osittain ajankäytön ryhmän vastuulle. (oamk 2014d.)

Keskusteleva opetus voi olla monella lailla järjestetty. Se voi olla opettajan esittämiä kysymyksiä, opettajalle esitettäviä kysymyksiä, paneelikeskustelua, yleiskeskustelua, ryhmien välillä tapahtuvaa keskustelua tai haastatteluja. Se voi olla myös kaikkien näiden yhdistelmä. (oamk 2014e)

Taitava opettaja hallitsee useita eri opetusmenetelmiä, sekä osaa valita siitä aiheeseen, kurssin kokoon, opiskelijoiden tasoon ja opiskelijoiden motivaatioon sopivan opetusmenetelmän. Eri aikoina on suosittu eri opetusmenetelmiä. Esimerkiksi kielenopetuksessa 1960 – luvulla oli lähes pakko, että opettaja osasi lähes täydellistä, vähintäänkin äidinkielen-tasosta kieltä ja sitä vaadittiin myös opiskelijoilta. Nykyisin ollaan tultu tilanteeseen, jossa ei enää vaadita täydellistä vieraan kielen taitamista vaan enemmänkin kannustetaan opiskelijoita puhumalla oppimaan vierasta kieltä. Virheitä ei enää katsota

pahalla vaan niistä katsotaan opittavan. Sen takia erilaiset keskustelevat opetusmenetelmät ovat mielestäni vallanneet alaa ja ihmiset myös uskaltavat puhua enemmän ja vähemmän arkailematta, koska tietävät, ettei virheistä tarvitse välittää niin paljon, kunhan asia tulee ymmärretyksi. (Seikkula-Leino 2002.)

4. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Laadullisen tutkimusmenetelmän peruseriaatteisiin kuuluvat seuraavat kohdat: Laadullisessa tutkimusmenetelmässä haastatellaan valittua joukkoa, kysymykset ovat avoimia ja/tai jonkin teeman ympärillä, saatavan aineiston ei välttämättä tarvitse olla totuudenmukaista vaan tulkinta jakautuu koko tutkimusprosessin ajalle. (Tilastokeskus.) Tekevässäni kyselyssä ei ole absoluuttisia totuuksia, vaan vastaukset perustuvat pitkälti vastaajien mielipiteisiin, kokemuksiin tai odotuksiin. Sen tähden määrällisen tutkimuksen tekeminen ei tullut tässä tilanteessa kysymykseen. En aio käyttää strukturoituja kysymyksiä, koska tarkoitukseni ei ole antaa arvosanaa vastaajien kielen taidoille tai HAAGA-HELIA:n onnistumiselle.

Kysymykset laadullisessa tutkimusmenetelmässä ovat avoimia tai jonkun teeman ympärillä. Lähtökohtaisesti laadullisessa tutkimusmenetelmässä kysymykset asetellaan niin, ettei vastaaja voi esittää kyllä/ei vastauksia, vaan hän joutuu pohtimaan ja perustelemaan enemmän antamaansa vastausta. Laadullisessa tutkimusmenetelmässä voidaan käyttää myös strukturoituja kysymyksiä, jotka täydentävät vastausta. Silloin vastaaja antaa laadulliselle tutkimusmenetelmälle ominaisen vastauksen lisäksi jonkin numeron, tai sanallisen vaihtoehdon ennalta määrättyjen vaihtoehtojen joukosta. (Tilastokeskus.)

Laadullinen tutkimusmenetelmä lähtee yleensä liikkeelle ilman ennako-odotuksia, vaikka usein meillä kaikilla on monista asioista jokin valmis käsitys tai muodostunut mielipide. Uudesta tutkimuksesta voi taten tulla uusi hypoteesi, johon seuraava tutkimus perustuu. (Tilastokeskus.)

Lähden liikkeelle ilman ennako-odotuksia, vaikka minulla on omakohtaisia kokemuksia aiheesta, ja omia mielipiteitä ja kokemuksia olen tuonut esille. Irrotan omat kokemukseni saamastani aineistosta ja vertaan aineistosta saamiani tuloksia omiin kokemuksiini.

4.1 Metodikeskustelu

Valitsin kvalitatiivisen, eli laadullisen tutkimusmenetelmän siksi, koska vastaajien määrä tulee olemaan pieni ja koska haluan saada tarkempaa tietoa vastaajilta, kuin pelkän numeron. Halusin tutkimuksessa keskittyä enemmän opiskelijoiden kokemuksiin, odotuksiin sekä toiveisiin ja sitä kautta muodostaa kuvaa siitä, miten he olivat omasta mielestään menestyneet opinnoissaan. Pienen ryhmän haastattelussa on aina omat haasteensa, etenkin kun tutkittava joukko tässä yhteydessä on jo lähtökohtaisesti pieni. Hajontaa vastauksissa voisi olla liian paljon, jotta voisi tehdä tieteellistä analyysiiä saadusta materiaalista, mikäli käytettäisiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Sen vuoksi valitsin kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän, jolloin voin keskittyä enemmän ja paremmin yksilöiden vastauksiin, ja saada heistä sen vuoksi enemmän irti. Teemahaastattelun valitsin sen vuoksi, jotta voin itse kontrolloida haastattelun kulkua niiltä osin, kuin se on mahdollista.

4.2 Teemahaastattelu

Teemahaastattelu on haastattelumenetelmä, jota käytetään yhtenä tiedonhankinnan tapana laadullisessa tutkimusmenetelmässä. Se on muodoltaan varsin vaativa tiedonkeruumuoto. Teemahaastattelua edeltää samanlainen asiaongelman ja tutkimusongelman pohdiskelu kuin kaikkea muutakin tutkimusta. (stat 2014.)

Teemahaastattelussa haastattelutilanteessa teemat ovat tarkkaan edeltä määriteltäviä ja pohdittuja, joissain tapauksissa teemojen käsittelyjärjestyksellä ei ole väliä. Joissain tapauksissa itse tutkimusongelma voi määrätä teemojen käsittelyjärjestyksen. Teemahaastattelu on keskustelua, jolla on etukäteen määrätty tarkoitus. Teemahaastattelussa haastattelijan täytyy pitää langat käsissään, eikä haastattelu pääse siirtymään tutkimuksen ulkopuolisille alueille. Tässä piileekin teemahaastattelun suurin haaste: haastateltavan vastaukset alkavat johdatella liikaa haastattelun kulkua, ja siten haastattelu siirtyy tutkimuksen kannalta epäolennaisille alueille. Silloin tehtävät haastattelut eivät välttämättä enää ole riittävän vertailukelpoisia teemarakenteensa puolesta. Tutkijan on sen jälkeen hyvin vaikeaa jälkeenpäin jäsentää saatua aineistoa ja muodostaa siitä päätelmiä, jotka perustuisivat haastateltavan puheeseen ja/ tai kokemukseen eikä tutkijan tekemään jäsentelyyn. (stat 2014.)

Teemahaastattelussa haastateltavien valintaa on kiinnitettävä erityistä huomiota. Teemahaastattelussa syntyvä aineisto on tavalla tai toisella puheesta kirjattua tekstiä, haastattelujen määrä on yleensä erittäin pieni, ettei normaali otos ja siitä tehdyt estimaatit tule kyseeseen. (stat 2014)

”Teemahaastattelun ja yleensäkin laadulliseen tekstiin perustuvan aineiston tulkinnassa on kaksi periaatteellista etenemistietä.

- Toisen mukaan tulkinnassa **pitäydytään** tiukasti **aineistossa** ja tulkitaan ja analysoidaan vain aineistossa esiintyviä asioita. Tämä tapa on yleistä teksti- ja kertomusanalyseissa ja osassa ns. diskurssi- ja keskusteluanalyysia.
- Toinen tapa on pitää aineistoa lähtökohtana **tutkijan** teoreettisille pohdiskeluille ja **tulkinnoille**. Aineisto on silloin eräänlaisen **apuvälineen** asemassa.” (stat 2014.)

Laadullisen tutkimuksen ongelmallisin vaihe on tulkintojen tekeminen. Tämä ongelma ei kosketa ainoastaan teemahaastattelua, vaan laadullista tutkimusta yleensä. Varsinaisia ohjeita tulkintojen tekemiselle ei ole. Niin sanotun ensimmäisen vaiheen tulkintaa edustavat tulkinnat ihmisten omista arkipäivän tilanteistaan. Tutkijan pitäisi pystyä olemaan enemmän teoreettinen ja pystyä yhdistämään tulkinnan teoreettisen ajattelun malliin, sekä teorian avulla etsiä mielekkäitä tulkintoja näistä vastaajien esittämistä tulkinnoista. Ennen tätä tulisi ensimmäisen vaiheen tulkinnat järjestää mielekkääseen muotoon. Myös kuvailevaan tutkimukseen on mahdollisuus tyytyä laadullisessa tutkimuksessa. (stat 2014)

4.3 Webropol

Webropol on sähköinen kyselyaineistojen keruujärjestelmä. Sen avulla voidaan rakentaa www:ssä olevia kyselyitä, analysoida tuloksia ja vastauksia. Lukuisat yritykset, yhteisöt ja koulut käyttävät Webropol – ohjelmaa tehdessään kyselyitä ja analysoidessaan saatua dataa. Webropolissa voidaan tehdä kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia kyselyitä lisättynä puolistrukturoiduilla kysymysvaihtoehdoilla mikäli näin halutaan. Webropol – ohjelma

on yleisesti käytössä opiskelijoilla etenkin lopputyötä tehdessä, mikäli tehdään kyselyä jostakin aineistosta. Tehtäessä kvantitatiivista kyselyä Webropolissa on mahdollista muuntaa helposti dataa siihen muotoon, jotta voidaan käyttää SPSS – ohjelmassa. (Webropol 2014a)

Ohjelman käyttäjä vaatii käyttäjätunnuksen, jonka HAAGA-HELIA:n opiskelijat saavat ilmaiseksi pyynnöstä. Webropol – ohjelman käyttöönotossa on huomioitava, että kyselyn rakenne ja suunnittelu pitää olla jo tehtynä, kun kyselyä aletaan rakentaa alustalle.

Webropolin oman ilmoituksen mukaan heillä on noin 40 000 käyttäjää yli 2500 organisaatiossa maailmanlaajuisesti joissa sitä käytetään seuraavissa tilanteissa: (Webropol 2014b)

1. Kyselyiden ja tutkimusten luonti
2. Ilmoittautumisten kerääminen
3. Palautteiden kerääminen
4. Raportointi
5. Tekstianalyysit
6. Kvantitatiiviset analyysit
7. Simulointi ja ennustaminen
8. Integraatiot, yhdistä CRM-Webropol-ERP
9. 360° -arvioinnit
10. CAF – itsearvioinnit

4.4 Webropolissa olleet kysymykset

Kyselyn alussa kysyin peruskysymyksiä, kuten vastaajan sukupuolta, ikää, miksi on hakenut ruotsinkieliseen koulutukseen, onko vastaaja aiemmin opiskellut ruotsin kielellä, miksi on hakenut HAAGA-HELIA:an ja mistä vastaaja oli saanut tietoa HAAGA-HELIA:n kaksikielisestä opetustarjonnasta. Webropolissa on mahdollisuus asettaa kysymys pakolliseksi tai vapaaehtoiseksi. Jo kyselyä tehtäessä päätin, etten pakota vastaamaan muihin kysymyksiin, kuin peruskysymyksiin, kuten tässä tapauksessa sukupuoli

oli pakollinen kysymys ja ikä. Sukupuoleen annoin kolme vaihtoehtoa: mies, nainen ja muu; ikään oli neljä eri ryhmää joista vastaajan piti valita yksi. Muut kysymykset jätin vapaaehtoiseksi. Kaksi edellä mainittua pakollista kysymystä asetin pakolliseksi siksi, koska halusin saada tutkimuksessa selville, onko sukupuolella vaikutusta ja onko opiskelijan iällä vaikutusta tutkimuksen tuloksiin.

Peruskysymysten jälkeen asetin kysymykset neljälle eri sivulle, jotka kaikki sisälsivät yhteen teemaan kuuluvia kysymyksiä.

Teema 1:ssä kyselin opiskelijan omia näkemyksiä siihen, miten hän on mielestään oppinut ruotsin kielellä, opiskelijan motivaatiota, opiskelijan kielellistä itsetuntoa ja sitä, miten hyvin hänellä on sanasto hallussa. Tämän kaltaiset kysymykset asetin heti alkuun, koska halusin saada vastaajan miettimään ensin, mitä hän on mielestään oppinut ja ennen kaikkea olin kiinnostunut opiskelijan motivaatiosta. Tämän teeman kaikki kysymykset olivat vapaaehtoisia.

Teema 2:ssa kysyin ensin vastaajan taustatietoja, onko hän aiemmin asunut kaksikielisessä kunnassa ja minkälaisena kielellisesti hän pitää Porvoota ja Porvoon Campusta. Neljäntenä kysymyksenä halusin saada selville, ovatko vastaajat omaksuneet joitain ruotsinkielisten sanontoja, tapoja tai jotain muuta, joka yleensä liitetään suomenruotsalaisuuteen tai ruotsinkielisyyteen. Näiden kysymysten jälkeen seurasi integraatiota tutkiva osa, jossa yritin selvittää, miten hyvin integraatio ruotsinkielisten kanssa on onnistunut; ovatko suomenkieliset opiskelijat tulleet hyvin toimeen ruotsinkielisten kanssa vai onko kielten välillä ”muuria” vai onko kanssakäyminen sujuvaa puolin ja toisin. Viimeisenä kysymyksenä kysyin, ovatko suomenkieliset opiskelijat käyneet ruotsinkielisten järjestämissä tapahtumissa tai onko ylipäätään ollut jotain tekemistä ruotsinkielisten kanssa. Tämä osio on mielestäni tärkeä, koska huonosti onnistunut integraatio ja ”kuppikuntien” muodostuminen haittaa opiskelua ja tekee opiskeluympäristöstä epämiellyttävämmän. Usein myös kuulee sanottavan että suomenruotsalaiset pysyttelevät omissa porukoissaan, eivätkä hevin päästä ”kantäväestöä” piireihinsä. Tämä valitettava lausahdus on yleinen, ja halusinkin selvittää, miten tämän päivän koulumaailmassa on, ovatko suomenkieliset ja ruotsinkieliset tiukasti omissa ympyröissään ja tekevät vain

pakolliset asiat yhdessä vai onko ”muurit” kaadettu eikä enää anneta kielen häiritä yhteistä tekemistä.

Teema 3:ssa esitin kysymyksiä koskien HAAGA-HELIAN opettajia, ja halusinkin saada vastaajat pohtimaan ja kertomaan miten opettajat ovat heidän mielestään onnistuneet ja onko tapahtunut jopa jotain sellaista opettajien taholta joka olisi selkeästi haitaksi opiskelijan etenemiselle opinnoissaan. Opettajien rooli etenkin kaksikielisessä koulutuksessa on ratkaisevassa tilanteessa ja opiskelija, joka ei ymmärrä jotain termiä tai asiaa, tippuu siinä kohdassa joko tilapäisesti tai pysyvästi oman tasonsa alapuolelle, ja se voi heijastua myöhempään opiskeluun ja jopa työelämään.

Teema 4:ssä kysymykset pyörivät vastaajan ruotsinkielen taidon ympärillä. Halusin selvittää vastaajien omasta mielestään heidän ruotsin kielensä lähtötason, ja sen, miten se on parantunut opiskelun aikana ja mikä on hänen tavoitteensa valmistuessaan koulusta. Vaikka tämä osa-alue on ehkä kaikkein vaikeimmin arvioitavissa ja tuloksia tässä kategoriassa on vaikea vertailla, niin silti mielestäni tämä osio on jopa tärkein koko kyselyssä. Kysymykset tässä teemassa heijastavat vastaajan omaa osaamista ennen ja nykyisin sekä se antaa vastauksen myös sille, mihin opiskelija on laittanut omat tavoitteensa ruotsin kielen taitajana. Mikäli opiskelijan tavoitteet ovat omaan tasoonsa nähden matalat, eivät opettajien ponnistelut, luokkakaverit, yhteinen tekeminen, kaksikielinen kunta tai juuri mikään muu siinä enää auta. Viimeisenä kysymyksenä halusin vielä opiskelijoiden itse arvioida omaa osaamistaan kuullun -, ja luetunymmärtämisen taitajana sekä puheen tuottoa. Myös termistön osaamista kysyttiin.

Nämä neljä teemaa antavat melko kattavan skaalan siitä, mitä opiskeluun ja oppimiseen vieraalla kielellä liittyy.

5 Tutkimuksen tulokset ja analysointi

Tässä kappaleessa käydään läpi tutkimuksen tulokset ja päätelmät mitä tuloksista voidaan päätellä. Tutkimuksessa lähes kaikki kysymykset olivat avoimia kysymyksiä, joten sieltä tuli paljon hyviä kokemuksia, ajatuksia, ideoita ja parannusehdotuksia. Tutkimuksen tarkoitus selvittää suomenkielisten opiskelijoiden ajatuksia ruotsinkielisessä oppimisympäristössä onnistui hyvin. Jo tutkimuksen alkuvaiheessa oli tiedossa, että vastaajien määrä tulee olemaan alhainen, koska opiskelijoiden määrä on pieni, eikä juuri koskaan kaikki tule vastanneiksi kyselyihin. Myös ajankohta melko myöhään keväällä, voi olla vaikuttanut alhaiseen vastausten määrään.

5.1 Vastausten analysointi

Webropol – kyselyssä vastaajia oli yhteensä 7 kappaletta, joista yksi oli sukupuoleltaan mies ja muut naisia. Iältään yksi oli ilmoittanut olevansa 18–20 – vuotias, loput sijoittuvat väliin 20–25 vuotta. Kukaan vastanneista ei ollut aikaisemmin opiskellut ruotsin kielellä. Nämä kohdat kattavat kysymykset 1, 2 ja 4.

Vuoden 2013 syksyllä aloitetussa kaksikielisessä Myynti ja Visuaalinen Markkinointi – suuntautumislinjaualla on yhdeksän suomenkielistä opiskelijaa. Vastausten määrä on erittäin hyvä ja tässä tapauksessa riittävä.

Skypen kautta haastateltiin kahta henkilöä, joista toinen oli opiskellut jo lopetetulla täysin ruotsinkielisellä Buffe (liiketalouden koulutusohjelma) ja toinen Resto (matkailualan koulutusohjelma) – linjoilla.

Kolmas kysymys kyselyssä oli ”Miksi olet hakeutunut kaksikieliseen koulutukseen?” Lähes kaikilla vastaajilla oli jollain tavalla tuotuna esiin se, että kaksikielisyydestä on hyötyä työmarkkinoilla. Tämä oli yhtä vastausta lukuun ottamatta tuotu esiin ja sen lisäksi oli ajatuksia siitä, että mikäli haluaa asua kaksikielisessä kaupungissa, työnsaanti- mahdollisuudet ovat paremmat kuin pelkästään suomea taitamalla. Myös toiveita siitä, että haluaa tulevaisuudessa asua ja työskennellä jossain päin pohjoismaita, oli edustet-

tuna. Kaksi vastaajaa oli tullut jälkihaussa HAAGA-HELIAan, joista toisen ensisijainen toive oli ollut vastaava suomenkielinen koulutusohjelma LIIPO, HAAGA-HELIAssa.

Viidentenä kysymyksenä oli, miksi vastaaja oli valinnut HAAGA-HELIA:n opiskelupaikaksi. HAAGA-HELIA:n hyvä maine opiskelupaikkana tuli esille, mutta myös se, että HAAGA-HELIA oli ollut yhdelle vastaajista viimeinen mahdollisuus, koska ei ollut päässyt muualle. Liiketalous koettiin yleishyödylliseksi alaksi, Porvoo hyväksi opiskelu-kaupungiksi ja kaksikielinen linja kiinnosti.

HAAGA-HELIA:n kaksikielinen opetustarjonta ei ollut läheskään selvää kaikille hakijoille. Osalle asia oli selvinnyt vasta haastattelussa ja yksi vastaajista kertoi, että vasta ensimmäinen koulupäivä toi asian kunnolla esiin. Opinto-ohjaajalta yksi vastaaja oli saanut kuulla kaksikielisestä opetuksesta, mutta ainoastaan yksi vastaaja kertoi, että oli nähnyt asian mainittavan esitteessä.

Nämä kysymykset oli kyselyssä luokiteltu peruskysymyksiksi, joilla haluttiin saada tietoa vastaajan motiiveista hakea kaksikieliseen koulutukseen, sekä oliko opiskelijalla aiempaa taustaa ruotsinkielisessä koulutuksessa. Merkillepantavaa asiassa on se, että naisten osuus kyselyssä oli hallitseva, ainoastaan yksi mies oli kyselyyn vastannut. Vaikuttaa siis siltä, että naiset ovat kiinnostuneempia hakeutumaan vieraskieliseen ja/tai ruotsinkieliseen opetukseen kuin miehet. Kaksikielisen tai ruotsinkielisen koulutustarjonnan olemassaolosta moni oli saanut tietää melko myöhään, tai jopa melkein vahingossa. Tästä voidaan päätellä, ettei ko. koulutuksen olemassaolo ole kovin hyvin tiedossa, ja omana kokemuksen voin kertoa, että sain tietää asiasta vahingossa selailtuani ruotsinkielistä yhteisvalintaopasta – suomenkielisessä valintaoppaassa asiasta ei ollut mainintaa.

Näiden kysymysten jälkeen siirrytään teemahaastattelujen kysymysten pariin. Ensimmäinen teema koski oppimistuloksia vieraalla kielellä opiskelijan omasta mielestä.

5.2 Teema 1

Seitsemäs kysymys haki vastausta siihen, ovat opiskelijat oppineet opetettavat aineet yhtä hyvin ruotsiksi kuin jos ne olisivat opetettu suomeksi.

Pääsääntöisesti vastaajat kertoivat, että vaikeuksia oli ollut, etenkin termien kanssa alussa. Myös kotona joutui tekemään enemmän töitä, jotta ymmärsi kaiken tunnilla opetettua. Etenkin ensimmäisellä periodilla syksyllä tuli ilmi, ettei kaikkea läheskään ymmärretty, eivätkä kaikki vastaajat olleet uskaltaneet kysyä sanoja opettajilta, mitä eivät ymmärtäneet. Kaikki kahta vastaajaa lukuun ottamatta kertoivat, että suomeksi olisi ollut huomattavasti helpompi opiskella.

Kahdeksas kysymys jatkoi samasta aiheesta fokuoituen enemmän opetuksen seurantaan, tehtäväaineistoon ja kokeisiin. ”Hyvin” oli yleisin sana, mikä tuli vastaan analysoidessa vastaajan suoriutumista. Kaikki vastaajat kertoivat yhtä lukuun ottamatta, joka kertoi osanneensa ruotsia jo hyvin etukäteen, että opetuksen seuranta on kehittynyt paljon, tehtävänannot eivät tuota vaikeuksia ja yleensäkin ymmärtäminen, on se sitten puhetta tai kirjoitettua tekstiä, ei tuota vastaajille ongelmia. Sen sijaan tekstin tuottaminen, puheen tuottaminen tai kokeiden kirjoittaminen koettiin vielä vaikeaksi.

Yhdeksäs kysymys käsitteli vastaajan motivaatiota opiskella ruotsiksi. Motivaatiota löytyi kaikilta paljon yhtä vastaajaa lukuun ottamatta, joka kertoi voivansa olla motivoituneempi. Opettajien kanssa kaikki vastaajat kertoivat käyttävänsä ruotsin kieltä ainakin ruotsinkielisten opettajien kanssa mahdollisuuksien mukaan, mutta luokkatovereiden kanssa puhe tapahtuu pääsääntöisesti suomeksi. Kaksi vastaajaa kertoi ottavansa kesällä ruotsin kursseja, joilla saisivat parannettua ruotsin kieltään, koska kertoivat, etteivät vielä tunne osaavansa ruotsia tarpeeksi hyvin.

Kymmenes kysymys koski kielellistä itsetuntoa ja miten se on kehittynyt opiskelun aikana. Ujous vaivasi edelleen yhtä vastaajaa, joka myös jännittää ruotsin puhumista, mutta lähes kaikki muut vastaajat kertoivat, että kielellinen itsetunto on kehittynyt huomasti, paljon tai mennyt parempaan suuntaan. Virheitä ei enää pelätä niin paljon kuin aikaisemmin, uskalletaan käyttää lauserakenteita, joista ei olla ihan varmoja, meneekö

oikein ja ehkä yllättävintä on se, että jännitys luokan edessä esiintymiseen on lähes kaikilla vähentynyt huomattavasti; omille virheille osataan nauraa, eikä oteta itseensä, jos sanoo jotain väärin tai hassusti. Yksi vastaaja ei ollut vastannut kysymykseen ollenkaan.

Yhdennessätoista kysymyksessä kysyttiin, miten hyvin vastaajalla on hallussaan ruotsinkielinen termistö, käsitteistö ja ammattisanasto. Yksi vastaajista kertoi, että osan sanoista ja termeistä hän tietää vain ruotsin kielellä. Muuten vastaajat olivat yhtä mieltä siitä, että kehitystä on tapahtunut, ja oman tason huomaaminen on yllättänyt jopa kaksi vastaajaa positiivisesti. Perussanasto alkaa olla lähes kaikilla kunnossa. Yksi vastaaja sen sijaan ilmoitti, etteivät kysytyt asiat ole niin hyvin hallussa kuin pitäisi, ”koska usein käyttää suomenkielisiä termejä ruotsin sijaan, sillä se on helpompaa”.

Tämän teeman vastauksissa huomasin, että vastaajat, joiden oppimismotivaatio oli korkea, myös uskalsivat enemmän käyttää ruotsin kieltä koulussa opettajien kanssa ja tunnilla muutenkin, eivätkä he pelänneet tehdä virheitä tai joutuvansa naurun alaiseksi sanoessaan jotain hassua. Tämä on pitkälti yhteneväinen Krashenin teorian kanssa, jota käsittelemme aiemmin luvussa 3. Vastaajien, joiden vastauksista selkeästi näkyi läpi se, että vastaaja on positiivisesti asennoitunut ruotsiksi oppimiseen, antoivat positiivisempia kuvauksia omasta tasostaan ruotsin kielen taitajana, kuin ne, jotka eivät olleet yhtä motivoituneita tai olleet ensisijassa hakeneet ko. koulutusohjelmaan.

Toisessa teemahaastattelun vaiheessa kysyin integraatiosta ja siitä, minkälaisena paikkana vastaajat pitävät kouluaan ja asuinpaikkaansa (oletuksena Porvoo).

5.3 Teema 2

Teema 2:n ensimmäisessä kysymyksessä kysyin, onko vastaaja asunut aiemmin kaksikielisessä kunnassa tai kaupungissa. Vain yksi vastaaja ilmoitti, ettei ollut aiemmin asunut kaksikielisessä kunnassa tai kaupungissa.

Toisessa kysymyksessä kysyin pitääkö vastaaja Porvoota suomen-, ruotsin-, vai kaksikielisenä kuntana. Kaikki vastaajat olivat yhtä mieltä siitä, että Porvoo on selkeästi kak-

sikielinen kunta, jossa palvelut saadaan molemmilla kielillä ja myös monilla työpaikoilla vaaditaan molempien kotimaisten kielten hallinta. Yksi vastaaja kertoi, ettei hänellä ollut aiemmin kuvaa Porvoon kieliasiaissa, mutta nyt opiskellessaan on huomannut Porvoon kaksikielisyyden, johon hänen luokkansa myös vaikuttaa.

Kolmannessa kysymyksessä kysyin, pitääkö vastaaja Porvoo Campusta enemmän suomenkielisenä, ruotsinkielisenä, englanninkielisenä vai kolmikielisenä kouluna. Kaikki vastasivat samoin, eli kolmikielisenä kouluna Porvoo Campusta pidettiin. Perusteluina tuli melkein kuin yhdestä suusta, että koko ajan kuulee puhuttavan suomea, ruotsia ja englantia, sekä myös muita ulkomaisia kieliä. Yhtenä esimerkkinä yksi vastaajista kertoi, ettei aina ole ihan selvillä, mitä kieltä pitäisi täysin uuden tuttavuuden kanssa alkaa puhua. Myös esimerkiksi saksan kielen opetuksessa on käytetty samalla kurssilla suomea, ruotsia, englantia ja saksaa.

Neljäs kysymys käsitteli asiaa, onko vastaaja omaksunut jotain tapoja, arvoja tai tekemistä ruotsinkielisiltä. Tämä oli ainoa kysymys, jossa vastaajat olivat käyttäneet hymiöitä, ja ne tulivat sitzeistä puhuttaessa. Ilmeisesti sitzit ovat olleet onnistunut yhteinen tekeminen, joka viimeistään on kaatanut raja-aitoja, jos niitä jollakulla on vielä ollut. Myös termi ”Bättre folk” tuli esille kun puhuttiin tavoista ja siitä, miten ruotsiksi puhuessa opettajille ollaan kohteliaampia kuin suomeksi puhuttaessa. Yksi vastaajista ei osannut kertoa, onko ollut jotain tekemistä tai tapoja/arvoja ruotsinkielisten mukana.

Viiden kysymys jatkoi aiheesta, miten vastaaja on tullut toimeen ruotsinkielisten kanssa. Kaikki vastasivat, että hyvin on tultu toimeen, yhtenä syynä mainittiin luokan pieni koko. Svenska Rummetin tapahtumissa kaikki eivät olleet käyneet, syy ei selvinnyt. Yksi vastaajista totesi, että väkisinkin oppii tekemään asioita ruotsinkielisten kanssa, koska luokka on kaksikielinen ja pieni. Myös vastaajan harrastus vaikuttanee asiaan, koska joukkueessa pelaa suomen-, ja ruotsinkielisiä pelaajia.

Tämän teema yhteenvetona voitaisiin sanoa, että integraatio on onnistunut pääpiirteissään hyvin. Suomenkieliset tulevat toimeen sujuvasti ruotsinkielisten kanssa, yhteistä tekemistä tuntuu olevan, eikä raja-aitoja ole havaittavissa. Svenska Rummet on jäänyt osalle vieraaaksi, ja kynnyksensä menneen ja Rummetin järjestämiin tapahtumiin, voi olla

korkea (kirjoittajan oma pohdinta ensimmäisen pilkun jälkeen). Integraatiolle kaksikielinen koulutusohjelma antaa molempiin suuntiin hyvät mahdollisuudet, koska molemmat voivat käyttää omaa kieltään opinnoissaan ja Porvoon Campuksella integroituminen on helppoa, koska molempia kieliä kuulee koko ajan puhuttavan, joten vieras kieli alkaa kuulostaa tutulta jonkin ajan kuluttua.

5.4 Teema 3

Kolmas teema koski opettajien vaikutusta opiskelijoiden oppimiseen

Ensimmäinen kysymys koski onko vastaaja saanut tukea ja/tai apua suomeksi opettajalta tarvittaessa. Kaikki vastasivat, että pääsääntöisesti ovat, mutta yhden opettajan toimesta suomenkielistä apua ei aina ole saanut. Opettajat pääsääntöisesti kysyvät, ovatko kaikki ymmärtäneet kaiken, mitä on puhuttu. Tämä seikka tuli esiin jollain tavalla lähes kaikkien vastauksissa. Suomen kieltä on saanut käyttää tarvittaessa, ja yhden opettajan tekstit luokiteltiin vaikeaselkoiseksi.

Kolmas kysymys koski opettajien suoriutumista ruotsinkielisillä tunneilla, kun tarvitaan suomenkielistä apua. Yksi opettaja sai viideltä vastaajalta huonoja arvosteluja siitä, miten apua on tarvittaessa saanut suomeksi. Eräs vastaaja sanoi, että ”välillä luokkatoverit auttavat enemmän kuin ope.” Yksi vastaajista kertoi, ettei ole juurikaan tarvinnut apua, koska on ymmärtänyt kaiken tunneilla.

Mielenkiintoinen asia tuli ilmi tässä kohdassa kyselyä. Yhden opettajan suoriutumista kuvattiin sellaiseksi, ettei apua saa, jos ei ymmärrä. Muiden opettajien suoriutumisesta oltiin poikkeuksetta tyytyväisiä. Opettajien nimiä ei tullut ilmi, enkä niitä myöskään kyselyssä kysynyt, koska se ei ollut tämän kyselyn fokuksena. Kysymys kuuluukin, onko vastauksissa esiintyvä opettaja yksi ja sama henkilö vai onko kyse eri opettajista. Vastauksia lukiessani oma johtopäätelmäni oli, että mitä todennäköisimmin kyseessä on yksi ja sama opettaja. Eräs vastaaja kertoi saavansa ”huomautuksen” kun puhui suomea luokkakaverinsa kanssa kun ei jotain asiaa tunnilla ymmärtänyt.

Opettajien suomen kielen hallinta sai pääosin kiitosta ja suomenkielistä apua sai lähes kaikilta opettajilta sujuvasti ja riittävästi. Ilmeisesti yksi opettaja oli tästä ryhmästä poikkeus. Opettajan tulisikin motivoida opiskelijoita käyttämään ruotsin kieltä, mutta mikäli se ei ole mahdollista, niin tukea ja opastusta tulisi antaa tässä tapauksessa suomeksi. Muuten opiskelijalle voi syntyä demotivaation kierre, jota voi olla hankala katkaista. Yhden opettajan ruotsinkielistä materiaalia kuvattiin vaikeaselkoiseksi, tutkimuksessa ei selvinnyt, oliko kyseessä sama opettaja joka ei aina ollut antanut suomenkielistä apua.

5.5 Teema 4

Viimeisessä, eli neljännessä teemassa annettiin vastaajien arvioida omaa ruotsin kielen osaamista ennen opiskelua, opiskelujen aikana sekä tavoitetaso valmistumisen jälkeen.

Ensimmäisessä kysymyksessä pyydettiin kuvaamaan ruotsin kielen tasoa ennen opintojen aloittamista.

Ruotsin kielen tasoa kuvailtiin huonoksi ennen HAAGA-HELIAN opintojen aloittamista, osa oli kirjoittanut ylioppilastuloksissa selkeästi alle keskiarvon. Osa kertoi saaneensa erinomaisia arvosanoja lukiossa ja yläasteella. Kaksi kertoi olevansa puoliksi ruotsinkielisiä toisen vanhemman kautta, ja heistä toinen on oppinut ruotsin jo lapsena, toinen on oppinut sitä selkeästi vähemmän.

Toisessa jatkettiin samasta aiheesta ja pyydettiin kuvaamaan kielen tasoa tällä hetkellä. Yksi vastaajista kertoi ruotsin olevan kohtalainen, eikä hän puhunut ruotsia. Yksi kertoi kielen olevan yhtä hyvä kuin ennenkin, ei merkittävää parannusta tai huononnusta. Muut vastaajat kertoivat, että ruotsin kielen taso on parantunut huomattavasti, etenkin ymmärrys on noussut ja suullisen tekstin tuottaminen on parantunut. Termien kanssa muutama kokee vaikeutta sekä kirjallisen tekstin tuottamisen vaikeus mainittiin lukuun ottamatta kahta vastausta.

Kolmas kysymys käsitteli kielellistä minäkuvaa ja sen kehittymistä. Yksi vastaaja kertoi erityisesti, että hänen asenteensa kielten oppimista kohtaan on muuttunut positiiviseksi.

Myös minäkuvan muuttuminen vahvemmaksi mainittiin sekä kehitystä havaittiin tapahtuman. Myös se tunne, kun ymmärtää suurimman osan puheesta, mainittiin ”ihanaksi”. Motivaatiota pitää esimerkiksi ylhäällä se, että on paljon tilanteita, jossa ruotsin kieltä tarvitaan.

Neljäs kysymys antoi vastaajille mahdollisuuden pohtia sitä, mitkä ovat tavoitteet ruotsin kielen taitajana, kun on valmistunut. Tavoitteet olivat korkealla; korkein tavoite oli osata puhua ruotsia yhtä hyvin kuin suomea (olettaen, että suomi on äidinkielenä kieli), muut vastasivat esimerkiksi, että haluavat oppia vaihtamaan kieltä ”kuin huomaamatta”. Perusasioina näkyi vastauksissa se, että osaa kirjoittaa, puhua ja ymmärtää hyvin.

Viimeinen kysymys neljännessä teemassa ja koko kyselyssä antoi opiskelijan kertoa, mitkä osa-alueet ovat parantuneet ruotsin kielessä eniten ja mitkä vähiten. Ymmärtäminen oli parantunut eniten, seuraavana luetun ymmärtäminen, vähiten oli parantunut termistön hallinta sekä puheen tuottaminen. Osalla taas puheen tuotto oli parantunut eniten, mutta näitä vastauksia oli vain kaksi kappaletta.

Vastaajien vastaukset ovat melko yhteneväisiä teorian kanssa, jossa esitetään oppimisjärjestys, miten vieras kieli opitaan. Ymmärtäminen on yleensä helpointa, sen jälkeen luetun ymmärtäminen; puheen tuotto ja kirjoittaminen vaatii yleensä enemmän aikaa. Teorian mukaan korkeasti motivoituneet opiskelijat oppivat asiat paremmin, kun tarjolla oleva kieliaines ylittää hieman heidän sen hetkisen tasonsa. Tämä näyttää pitävän paikkansa, koska motivoituneet opiskelijat olivat selvittäneet ja kysyneet sanoja ja termejä, joita eivät tienneet, ja sen jälkeen kuvasivat niitä niin, että niitä voidaan käyttää jo luokan edessä. Tämä pitäisi ottaa huomioon opetuksessa, jossa esimerkiksi ensimmäisenä vuonna tai ensimmäisillä kursseilla ruotsin kieli olisi helpompaa tai jollain tavalla yksinkertaistettua, jolloin riittäisi esimerkiksi aluksi se, että kuuntelee ja lukee ruotsinkielistä tehtäväaineistoa, ja myöhemmillä kursseilla ruotsin kieltä vaikeutettaisiin esimerkiksi termien osalta, kirjoitustehtävillä sekä puheen tuottamisella.

6 Loppupäätelmät

Tämän tutkimuksen tarkoitus oli selvittää, miten suomenkieliset opiskelijat ovat heidän mielestään pärjänneet ruotsinkielisessä ympäristössä. Tarkoituksena ei ollut selvittää, onko suomenkielisten ja ruotsinkielisten opiskelijoiden välillä eroja esimerkiksi arvosanoissa. Tätä ei voitu tehdä, koska vastaajien määrä oli pieni, ja hajonta olisi ollut suurta eikä tutkimuksesta olisi millään voitu saada luotettavaa riippuen siitä, olisiko kyselyyn vastannut motivoituneet vai demotivoituneet opiskelijat. Halusin pikemmin selvittää, millaiseksi opiskelijat tuntevat olonsa Porvoon Campuksella, miten integraatio on onnistunut, sekä miten vastaajat ovat oppineet mielestään asiat ruotsin kielellä. Myös lähtötason selvittäminen oli tärkeää, sekä vastaajan omat tavoitteet ja toiveet, jotka ratkaisevasti vaikuttavat opiskelijan tuloksiin.

Suurin osa vastaajista oli asunut kaksikielisessä kunnassa ennen opiskelua Porvoon Campuksella, joka nähtiin puhtaasti kolmikielisenä kouluna, Porvoon ollessa selkeästi kaksikielinen kaupunki. Kaksikieliseen opetukseen hakeutuneet opiskelijat ovat lähtökohtaisesti yleensä enemmän valikoitunutta, ja siksi korkea motivaatio ruotsin kieltä kohtaan ei tullut yllätyksenä. Lähtötasoksi vastaajat ilmoittivat välttävästä arvosanasta kiitettävään arvosanaan. Ilmeisesti lukion arvosanalla ei näytä olevan paljoa vaikutusta opiskeluun ruotsin kielellä tässä tapauksessa, koska heikomman arvosanan saaneet vastaajat kuvasivat edistymistään vähintään hyväksi. Kaikilla oli tavoitteena tulla paremmaksi ruotsin kielen taitajaksi, yleisimpänä syynä oli työpaikalla tarvittava kieli tai se että ”kaikki jo osaavat englantia”, kuten eräs vastaaja asiaa kuvaili. Edellä mainittu tokaisu voikin olla jo totta, koska suomalaisten englanninkielen taito ei koskaan ole ollut näin korkealla tasolla, kuin mitä se nyt on, ruotsin kielen opetuksen jäädessä taka-alalle ja aiheuttaen mitä erilaisimpia kansalaisaloitteita ja kyselyitä eduskuntaa myöten. Mielestäni vastaajat tekevät viisaasti, kun opiskelevat ruotsia, koska se antaa paremmat lähtökohdat työllistymiselle etenkin kaksikielisissä kunnissa ja osassa valtion virkoja.

Opettajien vaikutusta vastaajien arkeen ei missään nimessä voi aliarvioida. HAAGA-HELIAssa opettajat vaikuttavat olevan asiansa osaavia, ja pystyvät tarvittaessa opetta-

maan asiat myös suomen kielellä. He myös ymmärtävät, etteivät suomenkieliset opiskelijat voi hallita kaikkea termistöä ruotsiksi heti ensimmäisenä vuonna, vaan antavat tukea ja apua tarvittaessa suomeksi. Muutama edellä mainittu vastaus eroaa tästä linjasta, ja olisikin mielenkiintoista selvittää, mistä asia johtuu. Ehkä opettajalla, joka sai kritiikkiä siitä, ettei anna apua tarvittaessa suomeksi, on vanhat tai väärät ajatukset tai tiedot siitä, miten vieraan kielen oppiminen sujuu parhaiten. Epäkohtaksi sitä voi selkeästi kutsua, koska se oli aiheuttanut osalle vastaajista turhaa ylimääräistä työtä ja mahdollisuutta demotivaation kierteen alkamiseen, kun opettajan pitäisi päinvastoin kaikin tavoin tukea ja motivoida vastaajia asiassa.

Vastaajat toivat myös esille, että opiskelu vieraalla kielellä on mahdollisesti alentanut heidän oppimistuloksiaan. Seikka ei tullut esille yllätyksenä, koska etenkin ensimmäisillä kursseilla ruotsin kielellä monet termit, käsitteet ja sanasto on vierasta, joten itse asian opiskeluun jää huomattavasti vähemmän aikaa. Siksi olisikin mielestäni tärkeää, ettei ensimmäisenä vuonna mennä liian syvälle tai vaikeisiin koulutusohjelman oppiaineisiin, koska liika vaikeus voi aiheuttaa demotivaatiota, josta voi olla myöhemmin vaikea irtaantua.

Vastaajat olivat pääsääntöisesti hyvin myönteisesti suhtautuneet ruotsin kielellä opiskeluun, tunnustivat sen edut myöhemmässä elämässä, esimerkiksi työpaikan haussa. Myös halu päästä muihin pohjoismaihin töihin tai opiskelemaan oli ollut vastaajien mielessä. Tämän johdosta pidänkin toivottavana, että kyseinen koulutusohjelma saa jatkaa tulevaisuudessa, ja myös muut ammattikorkeakoulut, sekä yliopistot ottaisivat vastaavan kaksikielisen koulutusohjelmansa valikoimiinsa. Pidän valitettavana, että täysin ruotsinkieliset liiketalouden ja matkailun koulutusohjelmat jouduttiin lopettamaan. Minusta olisi tärkeää, että useampi koulu tarjoaisi laadukasta ruotsinkielistä koulutusta sitä haluaville. Nykypäivän maailma menee koko ajan globaalimpaan suuntaan, jossa eri kielten taitaminen on merkittävä etu, etenkin meille suomalaisille, koska oma kielipohjamme on pieni eikä sitä juurikaan opeteta vieraisissa maissa.

Loppujen lopuksi vastaajat olivat tyytyväisiä tekemäänsä koulutusohjelman valintaan, heidän tietonsa ja taitonsa olivat parantuneet ja he toivoivat saavansa ruotsin kielen parempina osaajina jotain hyötyä siitä. Opettajat nähtiin pääsääntöisesti positiivisesti ja

heidän opetusmetodeihin, tasoon ja motivaation nostattajina oltiin tyytyväisiä. Kaiken kaikkiaan tutkimuksesta jäi positiivinen kuva, joskin jotain parannettavaakin jäi. Tästä on mielestäni hyvä jatkaa.

7 Yhteenveto

Tutkimuksen alussa hain vastauksia neljään kysymykseen: poikkeavatko suomenkielisten opiskelijoiden oppimistulokset ruotsinkielisten opiskelijoiden oppimistuloksista heidän omasta mielestään, ovatko suomenkieliset integroituneet mielestään hyvin ruotsinkieliseen ympäristöön, ovatko opettajat antaneet tarvittaessa tukea ja/tai ohjeita suomeksi opiskelijan niin pyytäessä ja miten opiskelijoiden ruotsinkielentaito on heidän omasta mielestään kehittynyt opiskelun aikana?

Mielestäni löysin kaikkiin neljään kysymykseen sopivan teorian, siitä johdetut kysymykset, sekä tulokset, jotka vastasivat kysymyksiin. Uskon, että HAAGA-HELIAN opiskelijat ja opettajat hyötyvät tästä kyselystä, koska vastaajilta saaduissa vastauksissa saatiin hyvin palautetta, kiitosta sekä kehitysehdotuksia.

7.1 Reliabiliteetti ja validiteetti

Kun aloin tehdä kyselyä aiheesta, josta minulla oli omia kokemuksia viimeisen kolmen vuoden ajalta, kysyin monesti, onko minun tekemällä tutkimuksella pätevyyttä ja ennen kaikkea, onko sillä uskottavuutta ja luotettavuutta. Mietin, voinko tehdä objektiivista tutkimusta asiasta, josta minulle on muodostunut selkeä käsitys ja mielipide viimeisen kolmen vuoden aikana, ja vaikuttaisiko nämä kokemukset ja mielipiteet tutkimuksen tuloksiin. Huomasinkin melko pian, että ajattelin kyseisiä asioita useasti eri tilanteissa, etenkin haastatteluvaiheen kysymyksiä laadittaessa ja Skypellä vastaajia haastatellessa. Myös ennakkoon tiedetty vastaajien alhainen määrä aiheutti huolta, saanko riittävästi vastauksia, jotta voin tehdä päätelmiä ja analysointia? Vastaajien alhainen määrä hämähästytti minua, mutta asiaa tutkittaessa huomasin, että vastaajien määrä on erittäin korkea, tutkittava joukko on vaan poikkeuksellisen pieni. Potentiaalisia vastaajia kaksikielisellä suuntautumislinjalla on vain yhdeksän kappaletta, joista seitsemän vastasi kyselyyn. Täten vastausten määrä on riittävä ja tutkimusta voidaan pitää tältä osin luotettavana.

Myös itse kysymykset aiheuttivat pohdintaa. Lähes kaikki kysymykset olivat avoimia, vaikka niitä oli täydennetty sulkeissa helpottamaan vastaajaa, mitä niissä haettiin takaa. Silti avoimet kysymykset ovat aina hankalia analysoitavia, koska eri vastaajat käyttävät

samaa sanaa kuvaamaan eri asiaa. Esimerkiksi sana ”hyvin” oli erittäin yleinen, ja se voidaan ymmärtää laajasti: toiselle hyvin tarkoittaa parasta mahdollista kun taas toiselle hyvin on kohtuullinen suoritus.

Yritin lisätä kysymysten luotettavuutta kysymällä taustatietoja, jotka eivät suorastaan liittyneet kyselyyn saadakseni selville vastaajan aiemmasta taustasta edes hieman enemmän tietoa. Myös muutama kysymys oli aavistuksen päällekkäisesti asetettu, jotta pystyin kontrolloimaan, että vastaukset olivat edes jollain tasolla yhteneväisiä. Tämä tekniikka tuotti tulosta, näissä kysymyksissä en havainnut eroavaisuuksia.

Laitoin myös muutamia sitaatteja kysymysten purkamisessa ja analysoinnissa liitettyyn kohtaan selventämään sitä, miten vastaajat tarkkaan ottaen kuvasivat omaa vastaustaan. Tämä on mielestäni tärkeää, koska siten saadaan esimerkinomaisesti tietoa tarkasta vastauksen asettelusta.

7.2 Suositukset ja tulevat tutkimukset

Asiat vaikuttavat olevan pääosin hyvin Porvoon Campuksen kaksikielisillä opiskelijoilla. Tämä ei mielestäni riitä, sillä myös epäkohtia on havaittu, ja niihin pitää mielestäni tarttua ja ottaa epäkohdat vakavasti. Kyselyjä myös koulun toimesta tulisi järjestää, etenkin kyseiselle kaksikieliselle koulutusohjelman opiskelijoille, jotta saataisiin selville tulevien luokkien kanssa tehtävät parannukset, jolla oppimistaso saadaan entisestään nousemaan.

Tulevaisuudessa olisi mielenkiintoista tehdä jonkinlainen pitkittäisseuranta, jossa esimerkiksi kyseistä luokkaa seurattaisiin viimeisenä opiskeluvuotena ja vaikka vuosi valmistumisen jälkeen. Miten opiskelijoiden tavoitteet täyttyivät? Miten ruotsi sujuu koulun jälkeen? Onko ruotsin hallitsemisesta ollut hyötyä työmarkkinoilla? Myös tutkimuksessa havaitut epäkohdat pitäisi asettaa tutkimuksen alle. Onko samat ongelmat vielä läsnä, vai ovatko ne satu korjattua ja onko mahdollisesti ilmennyt joitain uusia epäkohtia, joihin pitäisi tarttua.

7.3 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyö perustuu laadulliseen tutkimusmenetelmään. Vastaukset kerättiin kahdella eri tavalla; osa kerättiin avoimilla teemahaastattelun kysymyksillä Webropol – järjestelmän kautta, osa vastauksista kerättiin Skype IP -puhelukäyttöjärjestelmän avulla. Skype -haastattelussa pystyin esittämään tarkentavia kysymyksiä, sekä jättämään muutamia kysymyksiä pois, jotka olivat minulla jo entuudestaan tiedossa.

Kesällä 2012 otin yhteyttä opettajiin opinnäytetyön tekoa varten. Kesällä 2012 pidimme Kai Pietilän kanssa ensimmäisen kokoontumisen, jossa sovimme opinnäytetyön aiheen sekä selvitimme alustavasti, mitä pitäisi ottaa huomioon kyseisen tyypistä opinnäytetyötä tehtäessä. Pian kävi ilmi, että haastateltavien joukko tulisi olemaan erittäin pieni, joten laadullinen tutkimusmenetelmä nousi ensimmäiseksi vaihtoehdoksi. Kesän 2012 jälkeen alkoi opinnäytetyön hiljaisin aika, joka kesti joulukuuhun 2013. Silloin aloin selvittää mahdollisuutta aloittaa toden teolla kirjoittaa opinnäytetyötä, ja otin yhteyttä sekä Kai Pietilään että Katri Heikkiseen.

Sain ilmoituksen LDP-leiristä keväällä 2014, johon päätin osallistua, ja jossa selvisi monet opinnäytetyötäni vaivanneet ongelmat. Ongelmaksi oli muodostunut mm. se, että luulin joutuvani käyttämään SPSS – ohjelmaa, jota koulun antama kannettava tietokone ei jostain syystä tahtonut kunnolla pyörittää. Heikkisen kanssa keskusteltuani tulimme lopputulokseen, ettei minun jälkeen tulleita opiskelijoita enää edes syväperehdytetä SPSS – ohjelmiston käyttöön, joten Webropol – ohjelma valittiin haastattelukanavaksi.

Teorian löytäminen tutkittavaan aiheeseen osoittautui odotettua paljon vaikeammaksi. Käytyäni Turun seudun lähes kaikki kirjastot läpi, löysin mielestäni neljä sopivaa kirjaa, joista voin ammentaa teoriani tutkimukseen. Kirjat osoittautuivat myöhemmässä tutkiskelussa erinomaisiksi valinnoiksi. Teorian saaminen vaatimalleni tasolle oli pitkä, mutta mielestäni onnistuin siinä hyvin. Myös muutama opinnäytetyö toimi hyvänä apuna.

Teorian jälkeen lähetin muutamia versioita Pietilälle ja Heikkiselle, ja heidän kannustavat vastaukset auttoivat jaksamaan läpi vaikean teoriaosuuden sekä kysymysten asette-

lun niin, että ne kysyisivät oikeasti tutkittavaa asiaa ja kysymykset voisi perustaa teorias-
ta.

Kysymyksiä en lähettänyt arvioitavaksi Pietilälle tai Heikkiselle, vaan otin tietoisien ris-
kin, ja halusin katsoa, miten olen itse onnistunut asettamaan kysymykset. Sen jälkeen
tein Webropoliin kyselypohjan ja lähetin linkin Pietilälle ja Heikkiselle, jotka aiemmin
sovitulla tavalla välittivät ne eteenpäin. Vastaukset tulivat melko pian, muutamassa päi-
vässä. Sen jälkeen tein Skype – haastattelut. Luin vastaukset huolella moneen otteeseen
läpi, ja analysoin ja suodatin vastauksia eri tavoilla. Nauhoitin Skype – haastattelut, jot-
ka kuuntelin kolmeen kertaan haastattelun jälkeen läpi, ja lisäsin heidän vastauksensa
tutkimukseen.

Tämän jälkeen aloin katsoa vastauksia aiemmin kirjoittamani teorian valossa sekä myös
omien kokemuksieni valossa, jotka kuitenkin pidin erillään tutkimuksesta.

Tutkimuksen teko oli mielenkiintoinen ja erittäin haastava projekti, kahden erilaisen
haastattelujärjestelmän käyttö antaa sille lisäarvoa, sekä se, etteivät ko. ryhmät olleet
aivan samanlaisia. Webropol – kyselyyn vastasivat uuden koulutusohjelman läpi käyvät
opiskelijat, Skypellä haastattelin vanhalla järjestelmällä opintonsa suorittaneet.

Lähteet

Babakulova, Lapsen itsetunnon tukeminen, Lahden Ammattikorkeakoulu

Ekholm 1994, Syrjäytyä vai selviytyä: pakolaisen elämää Suomessa. Sosiaali- ja Terveysministeriö, Helsinki.

Finlex 731/1999, [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030423?search\[type\]=pika&search\[pika\]=731%2F1999](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030423?search[type]=pika&search[pika]=731%2F1999)

Finlex b, <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1991/19911144>

Haenyt.fi, www.haenyt.fi, luettu 21.4.2014

HAAGA-HELIA, <http://www.haaga-helia.fi/fi/etusivu/uutiset?page=6>, luettu 20.4.2014

Ihmisoikeudet, www.ihmisoikeudet.net, luettu 20.4.2014

Jalkanen & Ruuska 2007. Affektiiviset tekijät vieraan kielen opiskelussa. Pro Gradututkielma. Jyväskylän Yliopisto.

Juurakko-Paavola & Palviainen 2011, Svenskan i den finska skolan och högre utbildningen: om kunskaper och motivation genom olika utbildningsstadier, HAMK 2011

Kielilaki, 5 luku, 23§,

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030423?search\[type\]=pika&search\[pika\]=kielilaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030423?search[type]=pika&search[pika]=kielilaki)

Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (424/2003),

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20031126?search\[type\]=pika&search\[pika\]=424%2F2003](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20031126?search[type]=pika&search[pika]=424%2F2003)

Marsh & Nikula 1996, Kartoitus vieraskielisen opetuksen tarjonnasta peruskouluissa ja lukioissa. Opetushallitus. Helsinki.

Meriläinen 2008, Monenkieliset oppijat englanninkielisessä kielikylpyopetuksessa, Jyväskylä University Printing House, Jyväskylä.

Oamk 2014a. Opetusmenetelmät. Luettavissa:

www.oamk.fi/amok/oppimat/LO/Opetusmenetelmat/index.html, luettu 6.4.2014.

Oamk 2014b. Opetusmenetelmät. Luettavissa:

www.oamk.fi/amok/oppimat/LO/Opetusmenetelmat/index.html/tekemalla_oppiminen.html, luettu 6.4.2014

Oamk 2014c. Opetusmenetelmät. Luettavissa:

www.oamk.fi/amok/oppimat/LO/Opetusmenetelmat/index.html/pienryhmissa.html, luettu 7.4.2014

Oamk 2014d. Opetusmenetelmät. Luettavissa:

www.oamk.fi/amok/oppimat/LO/Opetusmenetelmat/index.html/pienryhmissa.html, luettu 7.4.2014

Oamk 2014e. Opetusmenetelmät. Luettavissa:

www.oamk.fi/amok/oppimat/LO/Opetusmenetelmat/index.html/keskusteleva_opetus.html

Seikkula-Leino 2002, Miten oppilaat oppivat vieraskielisessä opetuksessa? Turun Yliopisto, Turku 2002

Stat.fi, Teemahastattelu. Luettavissa: www.stat.fi/virsta/tkeruu/04/03/ luettu 11.4.2014.

Studio55, <http://www.studio55.fi/tastapuhutaan/article/suomenruotsalaiset-rikkaita-ja-ylpeita-purjehtijoita-bettina-sagbom-vastaa-kliseisiin/127190> luettu 14.4.2014

Tilastokeskus, <http://tilastokeskus.fi/virsta/tkeruu/01/07/> luettu 28.4.2014

Urbaanisanakirja, Ei mennyt niinku Strömösössä. Luettavissa: urbanisanakirja.com/word/ei-menny-niinku-stromsossa/25809/ Luettu 23.4.2014.

Virtanen 2010, Tiistaikerhon merkitys inkerinsuomalaisille paluumuuttajille. Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu

Yhdenvertaisuuslaki (609/1986),

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040021?search\[type\]=pika&search\[pika\]=%28609%2F1986%29](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040021?search[type]=pika&search[pika]=%28609%2F1986%29).

Webropol 2014a, Suosituimmat toiminnot

<http://www.webropol.fi/ratkaisut/suosituimmat-toiminnot/>

Webropol 2014b, Miksi Webropol? Luettavissa: www.webropol.fi/miksi-webropol-2/ luettu 18.5.2014.

Wikipedia, <http://fi.wikipedia.org/wiki/V%C3%A4hemmist%C3%B6>

Wikipedia 2014b, Ihmisoikeudet Luettavissa: fi.wikipedia.org/wiki/Ihmisoikeudet luettu 21.4.2014.

Wikipedia 2014c, Etnonationalismi Luettavissa: fi.wikipedia.org/wiki/Etnonationalismi luettu 22.4.2014.

Wikipedia 2014d, Kanada Luettavissa: fi.wikipedia.org/wiki/Kanada Luettu 21.4.2014.

Wikipedia 2014e, Integraatio Luettavissa: fi.wikipedia.org/wiki/Integraatio Luettu 21.4.2014.

Wikipedia/Ennakkoluulo, <http://fi.wikipedia.org/wiki/Ennakkoluulo>

Yle.fi, <http://arcena.yle.fi/tv/2211193>

Liitteet

Kysymykset opinnäytetyö tutkittava ryhmä

1. Sukupuoli: Mies Nainen Muu
2. Ikä: 18-20 20-25 25-30 30+
3. Miksi olet hakenut kaksikieliseen koulutukseen?
4. Oletko aiemmin opiskellut ruotsin kielellä? Kyllä Ei
5. Miksi valitsit HAAGA-HELIA:n opiskelupaikaksi?
6. Mistä sait tietoa HAAGA-HELIA:n kaksikielisestä opetustarjonnasta?

Teema 1: - Poikkeavatko suomenkielisten opiskelijoiden oppimistulokset ruotsinkielisten opiskelijoiden oppimistuloksista heidän omasta mielestään?

1. Oletko mielestäsi oppinut opetettavat aineet yhtä hyvin ruotsiksi, kuin jos ne olisivat opetettu suomeksi?
2. Miten olet mielestäsi pärjännyt ruotsin kielellä koulussa? (opetuksen seuranta, ruotsinkielinen tehtäväaineisto, kokeet yms.)
3. Miten olet mielestäsi motivoitunut opiskelemaan ruotsiksi? (käytätkö tunnilla ruotsin kieltä, vastaatko kokeisiin ruotsiksi, mitä kieltä käytät opettajan kanssa jne.)
4. Miten kielellinen itsetuntosi on kehittynyt opiskelun aikana? Käytätkö kieltä enemmän, useammin, vähemmän vai mitä on tapahtunut?
5. Miten hyvin sinulla on hallussa ruotsinkielinen termistö, käsitteet ja ammattisanasto? Sekä minkälaista muutosta siinä on tapahtunut opiskelun aikana?

Teema 2: - Ovatko suomenkieliset integroituneet mielestään hyvin ruotsinkieliseen ympäristöön?

1. Oletko aiemmin asunut kaksikielisessä (suomi/ruotsi) kunnassa tai kaupungissa?
2. Pidätkö Porvoota enemmän ruotsinkielisenä, suomenkielisenä vai kaksikielisenä kuntana. Mitkä seikat vaikuttavat mielipiteeseesi?
3. Pidätkö Porvoon Campusta enemmän suomenkielisenä, ruotsinkielisenä, englanninkielisenä vai kolmikielisenä kouluna? Mitkä seikat vaikuttavat mielipiteeseesi?
4. Oletko omaksunut joitain tapoja, arvoja tai tekemistä ruotsinkielisiltä? Jos olet, mitä?
5. Miten olet tullut toimeen ruotsinkielisten kanssa? Onko jotain yhteistä tekemistä, tapahtumia tai oletko käynyt ruotsinkielisten järjestämissä tapahtumissa?

Teema 3: - Ovatko opettajat antaneet tarvittaessa tukea ja/tai ohjeita suomeksi opiskelijan niin pyytäessä?

1. Miten opettajat ovat onnistuneet antamaan suomenkielistä ohjausta ruotsinkielisillä tunneilla?

2. Oletko saanut apua ja/tai tukea suomeksi opettajalta tarvittaessa. Minkälaista, minkälaista et?
3. Miten kuvailisit opettajien suoriutumista ruotsinkielisillä tunneilla, kun tarvitaan suomenkielistä apua?

Teema 4: - Miten opiskelijoiden ruotsinkielentaito on heidän omasta mielestään kehittynyt opiskelun aikana?

1. Millainen ruotsinkielen tasosi oli ennen opintojesi aloittamista HH:ssa?
2. Millaiseksi kuvailisit sitä tällä hetkellä?
3. Miten kielellinen minäkuvasi on kehittynyt tänä aikana?
4. Mikä on tavoitteesi ruotsin kielen taitajana, kun valmistut HH:sta?
5. Mitkä osa-alueet ovat eniten parantuneet opiskelusi aikana (esim. luetun ymmärtäminen, kuullun ymmärtäminen, puhuminen, termistö tai joku muu.) Ja mitkä ovat parantuneet mielestäsi vähiten?